
PRIF GWNSTABL HEDDLU DYFED-POWYS

DATGANIAD O GYFRIFON

AM Y FFLWYDDYN YN DIWEDDU
31 MAWRTH 2023

Cynnwys

Adroddiad Naratif	3
Datganiad o Gyfrifoldebau.....	18
Adroddiad archwilydd annibynnol Archwilydd Cyffredinol Cymru i Brif Gwnstabl Dyfed-Powys	19
Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.....	23
Mantolen.....	24
Cronfa Bensiwn yr Heddlu.....	25
Nodiadau i'r Cyfrifon	26
1. Polisiau cyfrifyddu.....	26
2. Addasiadau Cyfnod Blaenorol.....	29
3. Safonau Cyfrifyddu wedi'u cyhoeddi ond heb eu mabwysiadu eto.....	29
4. Dyfarniadau hollbwysig wrth gymhwyso polisiau cyfrifyddu	30
5. Tybiaethau a ffynonellau mawr eraill o ansicrwydd amcangyfrif.....	30
6. Digwyddiadau ar ôl y Cyfnod Adrodd.....	31
7. Incwm a gwariant ariannu a buddsoddi.....	31
8. Offerynnau Ariannol	31
9. Dyledwyr Tymor Byr	32
10. Credydwyr Tymor Byr	33
11. Trefniadau Cydweithredol.....	33
12. Cydnabyddiaeth ariannol swyddogion	38
13. Costau archwilio allanol.....	41
14. Partïon cysylltiedig	41
15. Prydlesi.....	42
16. Buddion terfynu	43
17. Cynlluniau pensiwn buddion diffiniedig.....	43
18. Rhwymedigaethau Amodol.....	52
19. Natur a maint y risgiau sy'n deillio o offerynnau ariannol	52
Geirfa Termau	53

Adroddiad Naratif

1. Cyflwyniad

Creodd Deddf Diwygio'r Heddlu a Chyfrifoldeb Cymdeithasol 2011 ddwy gorfforaeth unigol o fewn pob ardal Heddlu, y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl. Mae gan bob unigolyn gylch gwaith statudol clir ac ar wahân. Mae'r Comisiynydd yn cael ei ethol yn gyhoeddus ac felly'n cynrychioli llais y cyhoedd ar faterion plismona.

Mae sefydlu'r ddwy Gorfforaeth unigol yn ei gwneud yn ofynnol i bob corff gynhyrchu ei Ddatganiad Cyfrifon ei hun gyda'r Comisiynydd yn cynhyrchu Datganiad o Gyfrifon ar gyfer y Grŵp a Chronfa Bensiwn yr Heddlu.

Etholwyd Mr Dafydd Llywelyn yn Gomisiynydd ym mis Mai 2016 ac yna cafodd ei ail-ethol yn Gomisiynydd am drydydd tymor ym mis Mai 2021.

Dechreuodd Dr Richard Lewis yn ei swydd fel Prif Gwnstabl ym mis Rhagfyr 2021, gan ddychwelyd i'r Heddlu ar ôl dwy flynedd fel Prif Gwnstabl Heddlu Cleveland. Mae'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl yn parhau i gydwethio'n adeiladol i sicrhau canlyniadau cadarnhaol i gymunedau ardal Dyfed-Powys.

Nod yr adroddiad naratif hwn yw amlinellu'r prif amcanion, strategaethau, a'r prif risgiau y mae Comisiynydd a Phrif Gwnstabl Dyfed-Powys yn eu hwynebu. Mae'n rhoi sylwebaeth ar sut y defnyddiwyd adnoddau i gyflawni canlyniadau dymunol yn unol â'r amcanion a'r strategaethau hyn.

Ei nod yw rhoi dadansoddiad teg, cytbwys a dealladwy o berfformiad ariannol a gweithredol, y gellir ei ddefnyddio i roi cyd-destun i'r wybodaeth ariannol sydd wedi'i chynnwys yn y datganiadau ariannol er mwyn helpu'r darllenydd i'w deall. Bydd yr adroddiad naratif yn canolbwyntio ar y meysydd canlynol:

- Trosolwg Sefydliadol a'r Amgylchedd Allanol
- Llywodraethu a Pherfformiad
- Model Sefydliadol
- Perfformiad Ariannol
- Risgiau, Cyfleoedd a'r Rhagolygon Ariannol Tymor Canolig
- Sail Paratoi a Chyflwyno

2 Trosolwg Sefydliadol a'r Amgylchedd Allanol

Yn ymestyn dros 4,188 milltir sgwâr, Dyfed-Powys yw'r ardal Heddlu fwyaf yng Nghymru a Lloegr. Gyda 13,842 o filltiroedd o ffyrdd, dau borthladd mawr, 350 milltir o arfordir ac ardaloedd helaeth o gefn gwlad, mae'r ddaearyddiaeth yn cyflwyno heriau sylweddol o ran galw ac adnoddau.

Mae'r boblogaeth breswyl o 516,075 wedi'i gwasgaru ar draws ardaloedd gwledig helaeth, trefi gwyliau a threfi marchnad yn ogystal ag ardaloedd mwy poblog. Mae atyniad twristiaeth yn cyflwyno gofynion unigryw gyda nifer fawr o dwristiaid yn ymweld â threfi allweddol. Mae hyn yn cyflwyno ei oblygiadau ei hun ar gyfer troseddu, ymddygiad gwrthgymdeithasol a phlisma ffridd.

Mae'r Gymraeg yn cael ei siarad gan 39% o drigolion Dyfed-Powys o gymharu â'r cyfartaledd cenedlaethol o 18%. Mae'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl ill dau wedi ymrwmo i sicrhau bod y gweithlu'n gynrychioliadol o'r cymunedau y mae'n eu gwasanaethu fel bod aelodau'r cyhoedd, pryd bynnag y bo modd, yn cael y cyfle i gyfathrebu trwy gyfrwng y Gymraeg.

Mae plisma yn wasanaeth nad yw wedi'i ddatganoli o ran Llywodraeth Cymru, ond mae llawer o'r gwaith sy'n cael ei wneud ar draws y pedair ardal sirol yn cael ei wneud yn gywir mewn partneriaeth ag Awdurdodau Lleol, Awdurdodau Tân, Byrddau Iechyd Lleol a llawer o bartneriaid eraill gan gynnwys y trydydd sector. Yn ogystal, mae Heddlu Dyfed-Powys, ynghyd â'r Comisiynydd a'i Swyddfa, hefyd yn cydweithio ar sail Cymru gyfan ynghylch cyfrifoldebau plisma gan gynnwys nifer o wasanaethau pwysig megis Ymateb Arfog ac ymateb i fygythiad Troseddau Cyfundrefnol a Therfysgaeth.

Mae pwysau'n parhau i godi o natur newidiol troseddau ac yn fwy diweddar yr amrywiaeth gymhleth o ganlyniadau ariannol ac economaidd sy'n deillio o bandemig COVID-19 a waethygydd gan bwysau chwyddiant sylweddol sy'n dod i'r amlwg o faterion y byd ac amodau'r farchnad.

Yn erbyn cefndir ariannol heriol, mae'r galw'n parhau i dyfu a dod yn fwyfwy cymhleth. Mae'r Heddlu wedi gweld cynnydd o flwyddyn i flwyddyn mewn troseddau a gofnodwyd, gyda digwyddiadau'n ymwneud â salwch meddwl ac ymholiadau mwy cymhleth i gamfanteisio'n rhywiol ar blant a seiberdroseddu. Mae gwaith wedi parhau i wella cywirdeb data troseddu ac mae ffocws yr Heddlu ar fregusrwydd wedi gweld cynnydd cadarnhaol mewn adrodd a chofnodi troseddau. Mae'r gwasanaeth yn parhau i ddatblygu'n gyflym i alluogi ei ymateb i risgiau newydd, bygythiadau newydd, a newidiadau mewn technoleg, y mae llawer ohonynt wedi gofyn am ffyrdd newydd o weithio.

Mae'r Comisiynydd yn gyfrifol am osod y blaenoriaethau strategol ar gyfer yr Heddlu trwy gynhyrchu Cynllun Heddlu a Throseddau, gan sicrhau bod busnes yn cael ei gynnal yn unol â'r gyfraith a bod safonau priodol yn cael eu cyflawni a'u cynnal.

Wedi ymgynghori helaeth, cyhoeddodd y Comisiynydd ei Gynllun Heddlu a Throseddau newydd ym mis Mawrth 2022 ac mae gwaith yn mynd rhagddo i ddatblygu fframwaith perfformiad sylfaenol. Mae'r cynllun yn nodi tair blaenoriaeth a phedwar gwerth a fydd yn sail i gyflawni:

Blaenoriaethau	Gwerthoedd
Mae dioddefwyr yn cael eu cefnogi	Cydweithio
Mae niwed yn cael ei atal	Bod yn atebol
Mae ein system gyfiawnder yn fwy effeithiol	Bod yn gynaliadwy
	Ymgysylltu'n eang

Ar ôl ymgysylltu sylweddol â'r gweithlu, partneriaid a'r cyhoedd, gosododd y Prif Gwnstabl flaenoriaethau sefydliadol ym mis Ebrill 2022. Mae ymrwymiad i'r rhain barhau ar waith am yr un hyd â'r Cynllun Heddlu a Throseddu sy'n golygu bod cyfle gwirioneddol i weithio'n wahanol i gyflawni mwy, ac ar yr un pryd sicrhau cysondeb ac eglurder pwrpas.

Blaenoriaethau
Gwneud ardal Dyfed-Powys yn rhywle gelyniaethus i'r rheini sy'n delio mewn cyffuriau
Dileu cam-drin domestig, stelcio ac aflonyddu
Ymateb yn dosturiol i ddiodefwyr trais rhywiol ac ymosodiad rhywiol difrifol, ac erlid troseddwy'r yn ddi-baid

Bydd cynlluniau cyflawni manwl yn cael eu datblygu yn sail i'r gwaith o gyflawni'r Cynllun Heddlu a Throseddu a blaenoriaethau'r Prif Gwnstabl. Bydd y cynlluniau hyn yn cymryd i ystyriaeth yr amgylchedd gweithredol ac ariannol heriol, yr angen am fuddsoddiad parhaus i gefnogi gwasanaethau cynaliadwy a'r angen i baru adnoddau ac asedau i fodloni gofynion a deddfwriaeth sy'n datblygu.

Roedd 2022/23 yn flwyddyn brysur arall gyda swyddogion a staff yr Heddlu yn delio â nifer o ddiwyddiadau plismona proffil uchel, gan gynnwys angladd y Frenhines, a gweithrediadau a digwyddiadau arwyddocaol wedi'u cynllunio a heb eu cynllunio.

3 Llywodraethu a Pherfformiad

Llywodraethu

Mae'r trefniadau llywodraethu y mae'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl yn gweithredu yn unol â nhw yn gymhleth. Mae'r rhain wedi'u hadolygu'n feirniadol dros y blynyddoedd diwethaf ac maent yn parhau i gael eu cryfhau a'u symleiddio er mwyn sicrhau rheolaeth, goruchwyliaeth a chraffu sefydliadol effeithiol.

Mae'r Fframwaith Llywodraethu Corfforaethol ar y Cyd yn nodi'r egwyddorion, y strwythurau a'r prosesau a ddefnyddir i lywodraethu Swyddfa Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu a Heddlu Dyfed-Powys, ar y cyd ac ar wahân, a chaiff hwn ei adolygu a'i ddiweddarau'n flynyddol.

Mae gan y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl gylch gwaith statudol clir ac ar wahân. Mae'r Comisiynydd yn statudol gyfrifol am sicrhau heddlu effeithlon ac effeithiol a dwyn y Prif Gwnstabl i gyfrif am arfer ei swyddogaethau. Mae'r Comisiynydd yn gyfrifol am osod cyllideb flynyddol yr Heddlu (gan gynnwys lefel y praesept) a sicrhau bod arian cyhoeddus yn cael ei gyfrifo a'i fod yn cael ei ddefnyddio'n ddarbodus, yn effeithlon ac yn effeithiol.

Mae annibyniaeth weithredol y Prif Gwnstabl wedi'i diogelu mewn deddfwriaeth. Mae gan y Prif Gwnstabl gyfrifoldeb statudol am reoli, cyfeirio a darparu gwasanaethau plismona gweithredol a ddarperir gan yr Heddlu. Mae'r Prif Gwnstabl yn atebol yn ôl y gyfraith am arfer pwerau'r heddlu ac i'r Comisiynydd am ddarparu gwaith plismona effeithlon ac effeithiol, rheoli adnoddau a gwariant yr Heddlu. Mae'r Prif Gwnstabl yn dal ei swydd o dan y Goron ac yn gyfrifol am gynnal Heddwch y Brenin.

Cyhoeddir Datganiad Llywodraethu Blynyddol ar wahân, ac mae hwn yn rhoi mwy o fanylion am yr amgylchedd rheolaeth fewnol a gwerthusiad o'r trefniadau llywodraethu yn erbyn y saith egwyddor ar gyfer cyflawni llywodraethu da. Mae pob parti yn cadw at y saith egwyddor a nodir yn y Safonau mewn Bywyd Cyhoeddus, a elwir yn Egwyddorion Nolan.

Perfformiad

Mae'r Prif Gwnstabl yn gyfrifol am gefnogi'r Comisiynydd i gyflawni'r blaenoriaethau a nodir yn y Cynllun Heddlu a Throseddau. Mae ei gyflwyniad gweithredol, ei fframweithiau monitro perfformiad a'i benderfyniadau ariannu yn canolbwyntio ar y blaenoriaethau hyn. Adroddir ar gynnydd yn erbyn y cynllun yn chwarterol yn y Bwrdd Atebolrwydd Plismona; cyfarfod cyhoeddus lle mae'r Comisiynydd yn dal y Prif Gwnstabl a'i uwch dîm i gyfrif. Gellir cael yr Adroddiad Perfformiad diweddaraf ar yr agenda ar gyfer y cyfarfod diwethaf yn:

<https://www.dyfedpowys-pcc.org.uk/cy/atebolrwydd-a-thryloywder/bwrdd-atebolrwydd-yr-heddlu/>

Mae nifer o fetrigau cyfaint ac allbwn sy'n cael eu monitro fel rhan o'r trefniadau sicrwydd a llywodraethu. Mae'r dadansoddiad hwn yn darparu dangosyddion cynnydd a pherfformiad yn erbyn y blaenoriaethau yn y Cynllun Heddlu a Throseddau. Mae'r holl berfformiad yn cael ei fonitro a'i graffu drwy'r Bwrdd Plismona a Bwrdd Atebolrwydd yr Heddlu o fewn y strwythur Llywodraethu, gyda ffocws allweddol ar welliant.

Yn ystod 2022/23 cofnodwyd 45,700 o droseddau o gymharu â 43,077 yn 2021/22, cynnydd o 6.1% (2,623), er bod yn rhaid ystyried y gwelliannau mewn arferion cofnodi troseddau ynghyd â newidiadau i Reolau Cyfrif y Swyddfa Gartref a all gyfrif am rywfaif o'r cynnydd.

Bu cynnydd yn nifer y troseddau a gofnodwyd ym mhob maes blaenoriaeth. Gellir gweld y cynnydd mwyaf arwyddocaol mewn troseddau a gofnodwyd ar gyfer troseddau sy'n gysylltiedig â chyffuriau gyda 662 o droseddau ychwanegol wedi'u cofnodi yn ystod 2022/23 (2,272) o gymharu â 1,610 yn 2021/22. Gellir priodoli'r cynnydd hwn i arferion cofnodi gwell a gweithio'n fwy rhagweithiol wrth sicrhau cydymffurfedd â'r safon genedlaethol cofnodi troseddau (NCRS) a rheolau cyfrif y Swyddfa Gartref (HOCR) wrth gofnodi troseddau.

Mae'r Heddlu yn parhau i gynnal gwasanaeth teleffoni 999 effeithiol ac effeithlon. Mae galwadau 999, yn anochel, yn cael eu blaenoriaethu uwchlaw popeth arall gan eu bod yn cynrychioli ceisiadau brys am gymorth pan fo amser yn hanfodol. Ceir tystiolaeth o hyn gan safle cyfartalog yn 10 uchaf y tablau cynghrair dros y 12 mis diwethaf o ran canran y galwadau a atebwyd o fewn 10 eiliad a chyfraddau ateb cyfartalog (83% a 9 eiliad yn y drefn honno – ffynhonnell Tabl Cynghrair Trechu Troseddau BT).

Mae'r cyhoedd i raddau helaeth yn ystyried y gwasanaeth 101 yn sianel gyswllt ar gyfer adrodd am ddiwyddiadau nad ydynt yn rhai brys i'r Heddlu, hynny yw, y galwadau hynny nad ydynt yn cyfiawnhau galwad 999. Yn hyn o beth, mae gwasanaeth Opsiwn-1 101 yn adlewyrchu'r disgwyliad hwn. Dros y 12 mis diwethaf atebwyd 75% o'r galwadau hyn mewn llai na 120 eiliad, gyda chyflymder ateb cyfartalog o 97 eiliad. Roedd 11% yn gadael y gwasanaeth hwn.

Mae'r Heddlu'n cynnig Gwasanaeth Cyswllt Digidol 24/7, sy'n cynnwys y plattform Cartref Ar-lein Sengl ar gyfer hysbysu ar-lein a chyfathrebu dwy ffordd ar y Cyfryngau Cymdeithasol. Mae Dyfed-Powys yn un o lai nag 20 o heddluoedd i gynnig swyddogaethau Cyfryngau Cymdeithasol. Mae astudiaeth leol ddiweddar yn dangos bod y plattform Cartref Ar-lein Sengl yn lleihau galw 101 o 10%. Mae gwasanaeth 101 laith Arwyddion Prydain pwrpasol hefyd yn cael ei gynnig i'r rhai sydd ag amhariad ar y clyw.

Mae trefniadau gweithio partneriaeth agos, sydd wedi'u hen sefydlu, yn galluogi'r Heddlu i ailgyfeirio galw nad yw'n ymwneud â'r Heddlu i'r asiantaethau mwyaf priodol. Mae hyn yn lleihau'r galw sy'n cael ei gamgyfeirio ac yn gwella perfformiad i'r rheini sy'n galw'r Heddlu.

Yn 2022/23 gwnaed 8,348 o arestiadau. Roedd hyn yn gynnydd o 25.8% (1,714) yn nifer yr arestiadau o gymharu â 6,634 yn 2021/22. O ran cyfraddau arestio Cam-drin Domestig, er bod cynnydd wedi bod yng nghyfanswm nifer y troseddau cam-drin domestig a gofnodwyd, bu cynnydd hefyd o 4.9% mewn

arestiadau cam-drin domestig. O ystyried troseddau yr adroddwyd amdanynt ac y neilltuwyd canlyniad iddynt (wedi'u cwblhau) yn 2022/23, neilltuwyd canlyniad i 70.3% (30,263 o droseddau) o fewn 30 niwrnod i adrodd amdanynt. Mae hyn yn gynydd o 4.1% o gymharu â 2021/22.

Mae canlyniadau cadarnhaol yn canolbwyntio ar y dioddefwr ac yn dibynnu ar ymchwiliadau o safon i ddod â throseddwr o flaen eu gwell. Yn gyffredinol, bu cynnydd yn y canlyniadau cadarnhaol a neilltuwyd. Rhwng Tachwedd 2021 ac Ebrill 2022, roedd y gyfradd canlyniadau cadarnhaol yn 10.5%. Rhwng Tachwedd 2022 ac Ebrill 2023 cynyddodd hyn i 17.6%. Crëwyd canllaw llywio canlyniadau, a nodwyd hyn fel arfer da gan dîm Asesu Gwasanaethau Dioddefwyr Arolygiaeth Cwnstabiliaeth a Gwasanaethau Tân ac Achub Ei Fawrhydi.

Arolygiaeth Cwnstabiliaeth a Gwasanaethau Tân ac Achub Ei Fawrhydi (HMICFRS)

Arolygwyd yr Heddlu gan Arolygiaeth Cwnstabiliaeth a Gwasanaethau Tân ac Achub Ei Fawrhydi yn 2021 ac ymwelwyd ag ef eto yn ystod 2022, fel rhan o gyfnod casglu tystiolaeth estynedig ar gyfer fframwaith newydd asesiad parhaus Arolygiaeth Cwnstabiliaeth a Gwasanaethau Tân ac Achub Ei Fawrhydi, yr Heddlu, o Effeithiolrwydd, Effeithlonrwydd a Chyfreithlondeb yr Heddlu (PEEL). Yn dilyn hynny, cyhoeddwyd adroddiad PEEL 2021/2022 ym mis Awst 2022, gydag asesiad o berfformiad a graddau'r Heddlu yn erbyn meysydd cwestiwn craidd y fframwaith. Ystyriwyd bod yr Heddlu yn 'Dda' mewn pedwar maes, 'Digonol' mewn chwe maes ac 'Angen Gwella' mewn un maes yn unig.

Cydnabu Arolygiaeth Cwnstabiliaeth a Gwasanaethau Tân ac Achub Ei Fawrhydi y cynnydd sylweddol y mae'r Heddlu yn ei wneud mewn perthynas ag ailstrwythuro gwasanaethau i ddarparu cymorth arbenigol i gymunedau a hefyd gwaith staff yng Nghanolfan Gyfathrebu'r Heddlu (FCC), sy'n gyson yn nodi bregusrwydd a dioddefwyr mynych, gyda'r Heddlu wedi'i raddio fel 'Da' ar gyfer 'Ymateb i'r Cyhoedd'. Darparodd Arolygiaeth Cwnstabiliaeth a Gwasanaethau Tân ac Achub Ei Fawrhydi adborth cadarnhaol hefyd i'r cynnydd a wnaed o ran y cyfeiriad strategol a'r model newydd ar gyfer Plismona yn y Gymdogaeth a hefyd y trefniadau effeithiol sydd ar waith i gefnogi a diogelu aelodau bregus o gymunedau Dyfed-Powys a dealltwriaeth effeithiol o'r galw ar draws pob ardal, gyda'r Heddlu hefyd yn cael gradd 'Dda' am 'Atal Troseddu ac Ymddygiad Gwrthgymdeithasol', 'Amddiffyn Pobl Fregus' a'i 'Ddefnydd o Adnoddau'.

Mae rhaglen o newid eisoes ar waith ac yn cael ei gwella ymhellach i ddatblygu Model Gweithredu'r Heddlu a fydd yn cyflwyno newid sylweddol o ran prosesau a diwylliant gydag elfennau'n ceisio gwella gallu'r Heddlu i reoli galw, cefnogi dioddefwyr, gwella amseroldeb ac ansawdd ymchwiliadau a goruchwyllo troseddau. Yn ogystal, mae'r Heddlu wedi gwneud gwelliannau sylweddol i lywodraethu, craffu a phrosesau sy'n ymwneud â chofnodi a deall y defnydd o rym a phwerau stopio a chwilio, i fynd i'r afael ag adborth a ddarparwyd fel rhan o'r arolygiad.

Mae'r Heddlu wedi cael Arolygiad PEEL newydd fel rhan o Raglen Arolygu PEEL 2023-2025 Arolygiaeth Cwnstabiliaeth a Gwasanaethau Tân ac Achub Ei Fawrhydi. Gwnaeth y gweithgarwch arolygu barhau hyd at fis Gorffennaf 2023, gyda'r adroddiad terfynol yn cael ei gyhoeddi yn hydref 2023.

Datganiad Rheoli'r Heddlu

Cyflwynodd y Prif Gwnstabl y Datganiad Rheoli'r Heddlu diweddaraf i Arolygiaeth Cwnstabiliaeth a Gwasanaethau Tân ac Achub Ei Fawrhydi ym mis Ebrill 2023. Mae Heddlu Dyfed-Powys wedi dewis cwblhau Datganiad Rheoli'r Heddlu llai manwl ar gyfer 2022. Gwnaethpwyd y penderfyniad hwn oherwydd nifer o ffactorau o fewn yr Heddlu:

- Blaenoriaethau newydd a osodwyd gan y Prif Gwnstabl (thema o gwmpas Cam-drin Domestig, Cyffuriau, Treisio a Throseddau Rhywiol);
- Model Gweithredu newydd sy'n cael ei werthuso (Adolygiad o'r Dechrau i'r Diwedd);
- Fframwaith Perfformiad newydd yn dal i gael ei ddatblygu;

- Effaith y cyfnod adfer o COVID-19;
- Cyflwyno Gweithio'n Gallach yn y byd ar ôl COVID-19;
- System Rheoli Cofnodion (RMS) NICHE;
- Gofyniad Plismona Strategol (SPR).

Mae dogfen Datganiad Rheoli'r Heddlu 2022 yn cynnwys trosolwg o bob un o'r ffactorau uchod a'r effaith y byddant yn ei chael ar yr Heddlu cyfan. Mae Datganiad Rheoli'r Heddlu llai manwl yn rhoi diweddariad ar y risgiau allweddol a amlygwyd yn Natganiad Rheoli'r Heddlu 2021, sut mae'r risgiau yn Natganiad Rheoli'r Heddlu 2021 wedi datblygu ac a oes unrhyw risgiau newydd wedi dod i'r amlwg. Mae pob adran hefyd yn dangos sut mae perfformiad yn cael ei fesur ar hyn o bryd o fewn y maes busnes hwnnw a pha gynlluniau strategol sydd yn eu lle ar gyfer y dyfodol i atal ac rhwystro trosedd a bregusrwydd er mwyn cyflawni blaenoriaethau newydd y Prif Gwnstabl.

Nododd fersiwn llai manwl o Ddatganiad Rheoli'r Heddlu ar gyfer 2022 nifer o themâu a blaenoriaethau trawsbynciol:

- Capasiti dadansoddol;
- Costau byw/amodau economaidd;
- Galw a chapasiti;
- Asedau nad ydynt yn asedau dynol – diffyg gwytnwch;
- Galw cudd; a
- Gallu hyfforddi.

Mae dull Datganiad Rheoli'r Heddlu presennol yn gydgysylltiad canolog ac mae'n cyd-fynd yn agosach â'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig (CATC) a chynllunio strategol. Bydd yr Heddlu'n parhau i adolygu ei fethodoleg ar gyfer cynhyrchu Datganiad Rheoli'r Heddlu i sicrhau'r ymagwedd fwyaf effeithlon ac effeithiol at Gynllunio Strategol.

Fel rhan o'r arolygiad a gynhaliwyd yn 2021, cyhoeddodd Arolygiaeth Cwnstabliaeth a Gwasanaethau Tân ac Achub EF achos pryder mewn perthynas â chywirdeb data trosedd. Sefydlodd y Prif Gwnstabl Grŵp Aur i adolygu'r materion yn feirniadol a goruchwyllo datblygiad a gweithrediad cynllun gweithredu priodol. Gwnaed gwelliannau sylweddol a rhyddhaodd Arolygiaeth Cwnstabliaeth a Gwasanaethau Tân ac Achub EF yr achos pryder yn ffurfiol ym mis Mehefin 2022.

4 Y Model Sefydliadol

Mae'r Heddlu wedi'i drefnu ar sail ddaearyddol a swyddogaethol. Cefnogir y Prif Gwnstabl gan Dîm Prif Swyddogion sy'n cynnwys y Dirprwy Brif Gwnstabl, y Prif Gwnstabl Cynorthwyol a'r Cyfarwyddwr Cyllid. Dangosir prif gyfrifoldebau'r tair swydd sy'n cefnogi'r Prif Gwnstabl yn y tabl canlynol:

Dirprwy Brif Gwnstabl	Prif Gwnstabl Cynorthwyol	Cyfarwyddwr Cyllid
Gwasanaethau Pobl	Plismona Lleol	Cyllid Corfforaethol
Adran Gyfreithiol	Ymchwiliadau	Fflyd
Gwasanaethau Corfforaethol / Perfformiad	Ymateb Arbenigol	Caffael
Rheoli Gwybodaeth	Canolfan Gyswllt yr Heddlu	Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu
Cydweithio ac Effeithlonrwydd	Cefnogaeth Wyddonol	Uned Cymorth Buses
Cyfathrebu Corfforaethol	Cyfiawnder Troseddol	Ystadau
Safonau Proffesiynol	Partneriaethau	
Gweithrediadau Mawr		
Iechyd a Diogelwch		

Ar ôl cydnabod maint yr heriau ariannol yn y dyfodol, cychwynnodd y Prif Gwnstabl Raglen Adolygu'r Heddlu ym mis Mehefin 2022 i gefnogi, herio, a hwyluso'r gwaith o nodi a chyflawni gwelliannau busnes gweithredol a chyflawni targedau arbedion cyllideb o tua £10 miliwn dros y tair blynedd nesaf. Yn bwysig, cymerodd y Prif Gwnstabl hefyd ystod o gamau cynnar i fynd ati'n rhagweithiol i gyfyngu gwariant o fewn 2022/23, a allai wedyn liniaru beichiau ariannol yn ogystal â chynorthwyo i fodloni pwysau untro yn y dyfodol.

Mae'r Heddlu wedi parhau i ail-lunio i ateb y galw ond, cydnabyddir bod y dirwedd plismona yn newid drwy'r amser ac mae llawer o waith i'w wneud o hyd i gyflawni yn erbyn y Cynllun Heddlu a Throseddu newydd a blaenoriaethau'r Prif Gwnstabl wrth fynd i'r afael â'r materion a nodwyd o fewn Datganiad Rheoli'r Heddlu diweddaraf.

Ar gyfer blwyddyn ariannol 2022/23, roedd gan y Comisiynydd a'r Heddlu sefydliad wedi'i gyllidebu o 1,294 o Swyddogion yr Heddlu, 148 o Swyddogion Cefnogi Cymunedol yr Heddlu (SCCHau) ac 851 o Staff yr Heddlu. Dangosir dadansoddiad o ddisbarthiad y staffio yn y tabl isod:

	Swyddogion yr Heddlu	SCCHau	Staff yr Heddlu	Cyfanswm
Swyddi a Gyllidebwyd 2022/23	FTE	FTE	FTE	FTE
Plismona Lleol	551	148	33	732
Ymchwiliadau	438	0	179	617
Cymorth Gweithredol (gan gynnwys Delio â Galwadau)	178	0	130	308
Cyfiawnder Troseddol	1	0	62	63
Cefnogaeth Wyddonol a Gwaith Fforensig Digidol	10	0	41	51
Safonau Proffesiynol	8	0	17	25
Eraill gan gynnwys Cymorth Busnes	35	0	338	373
Swyddfa Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu	0	0	19	19
Meysydd Secondiad ac a Ariennir	73	0	32	105
Cyfanswm	1,294	148	851	2,293

Mae'r ymgyrchoedd recriwtio wedi'u cynllunio a'u rheoli'n ofalus yn ystod y flwyddyn i sicrhau'r lefelau gorau posibl o adnoddau, argaeledd sgiliau arbenigol ac i ganiatáu dosbarthu staff yn gymesur ar sail

ddaearyddol. Mae Fframwaith Cymwysterau Addysg yr Heddlu (PEQF) yn parhau i weld myfyrwyr sy'n gwnstabliad yn cael eu derbyn bob blwyddyn gyda darparwyr cyrsiau allanol yn darparu elfennau craidd o'u hyfforddiant.

Yn ogystal â recriwtio i gymryd lle ymddeoliadau arferol a'r rhai sy'n gadael, mae'r Heddlu hefyd wedi bod cynyddu'r sefydliad yn unol â Rhaglen Uplift Swyddogion Heddlu'r Swyddfa Gartref i recriwtio 20,000 o swyddogion ychwanegol erbyn mis Mawrth 2023. Mae Heddlu Dyfed-Powys wedi gweld cynnydd o 42 yn 2020/21, 42 arall yn 2021/22 a 57 terfynol ar gyfer 2022/23. Amlinellir y goblygiadau ariannol ymhellach yn y Cynllun Ariannol Tymor Canolig.

Gellir dod o hyd i'r CATC ar gyfer 2023/24 yma:

[2324-mtfp-and-precept-report-for-panel-final-cym.pdf \(dyfedpowys-pcc.org.uk\)](https://www.dyfedpowys-pcc.org.uk/2324-mtfp-and-precept-report-for-panel-final-cym.pdf)

5 Perfformiad Ariannol

Mae Datganiad Cyfrifon y Prif Gwnstabl yn dangos perfformiad ariannol yr Heddlu ac mae wedi'i baratoi ar sail arferion cyfrifyddu priodol sy'n bodloni gofynion Cod Ymarfer Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth (CIPFA). Mae hyn ychydig yn wahanol i'r cyllidebau sy'n cael eu rheoli a'u monitro o ddydd i ddydd gan nad yw'r rhain yn cynnwys rhai elfennau megis dibrisiant a symudiadau ar rwymedigaethau pensiwn nad oes angen eu hariannu'n llawn yn ystod y flwyddyn o dan statud.

Mae cost y gwasanaethau sydd wedi'u cynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn dangos bod £173.2 miliwn (2021/22: £156.9 miliwn) wedi'i wario ar ddarparu gwasanaethau plismona i'r cyhoedd yn Heddlu Dyfed-Powys yn 2022/23. Mae'r Datganiad yn rhoi dadansoddiad ar draws y prif gydrannau cost. Er enghraifft, gwariwyd yr elfen fwyaf ar Gyflog Swyddogion Heddlu a oedd yn cyfrif am £73.5 miliwn (2021/22: £69.7m) o'r cyfanswm yn 2022/23.

Mae'r Fantolen yn rhoi ciplun o asedau a rhwymedigaethau'r Prif Gwnstabl ar 31 Mawrth 2023.

Dominyddir y Fantolen gan y rhwymedigaeth hirdymor o £1,075 miliwn (£1,701 miliwn yn flaenorol) sy'n bodoli mewn perthynas â rhwymedigaethau pensiwn yn y dyfodol ar gyfer swyddogion a staff yr heddlu. Mae hyn yn cynrychioli'r swm y byddai angen ei neilltuo ar ddyddiad y fantolen i dalu am daliadau pensiynau yn y dyfodol ar gyfer yr holl swyddogion a staff presennol ac wedi ymddeol. Mae'r ffigur hwn wedi'i gyfrifo'n annibynnol ar sail actiwaraidd ac mae'n ystyried lefelau cyflog yn y dyfodol, chwyddiant, cyfraddau marwolaethau ac ati. Bu gostyngiad sylweddol yn y rhwymedigaeth hon ers mis Mawrth 2022 o £626m sydd i'w briodoli i newidiadau mewn tybiaethau actiwaraidd gan gynnwys y ffactor disgownt, fel y nodir yn y nodiadau pensiwn.

Yr eitem fwyaf nesaf ar y Fantolen yw'r £17.8 miliwn (2021/22: £15.8m) o gredydwy'r tymor byr yn cynrychioli'r symiau sy'n ddyledus gan y Prif Gwnstabl ar ddiwedd y flwyddyn sydd wedi cynyddu £2.0m ers mis Mawrth 2022. Mae rhagor o fanylion a dadansoddiadau mewn perthynas ag eitemau'r Fantolen wedi'u cynnwys yn y nodiadau i'r cyfrifon.

Dadansoddiad o Berfformiad Ariannol ac Amrywiad Cyllidebol 2022/23

Gosododd y Comisiynydd gyllideb o £127.4 miliwn fel Cyllideb Refeniw ar gyfer blwyddyn ariannol 2022/23 a oedd yn ymgorffori defnydd o gronfeydd wrth gefn o £1.0 miliwn yn ogystal ag arbedion ariannol o £1.9 miliwn a dynnwyd o gyllidebau sylfaenol. Roedd yr arbedion ariannol hyn i'w cyflawni ar draws nifer o fentrau gan gynnwys strwythurau gweithlu, trefniadau cydweithredol, datblygiadau TGCh (Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu), cynhyrchu incwm a gostyngiadau sylweddol mewn gwariant nad yw'n ymwneud â chyflogau a gyflawnir trwy gaffael a mentrau lleihau costau eraill. Ar ôl diddymu'r gorchymyn rhewi cyflogau yn y sector cyhoeddus, rhagdybiodd y gyllideb ddyfarniadau cyflog o 3.5% ynghyd â chynnydd o 3.25% mewn chwyddiant cyffredinol ar gostau nad ydynt yn ymwneud â chyflogau a rhai codiadau chwyddiantol ychwanegol penodol ar gyfer cyfleustodau.

Mae'r tabl isod yn nodi'r sefyllfa alldro derfynol ar gyfer 2022-23 ac yn cymharu hwn â'r gyllideb wreiddiol a'r gyllideb ddiwygiedig. Mae'r gyllideb ddiwygiedig yn adlewyrchu'r cyllidebau ychwanegol a'r symudiadau wrth gefn a gymeradwywyd yn ystod y flwyddyn. Cymeradwyir trosglwyddiadau ariannol yn unol â'r Fframwaith Llywodraethu Corfforaethol. Adroddwyd ar y newidiadau i'r gyllideb y cyfeirir atynt ar y dudalen ganlynol yng nghyfarfodydd misol y Bwrdd Plismona a chyfarfodydd cyhoeddus chwarterol Byrddau Atebolrwydd yr Heddlu a gynhaliwyd drwy gydol y flwyddyn.

Datganiad Amrywiad	Cyllideb Wreiddiol	Cyllideb Ddiwygiedig	Gwirioneddol	Amrywiant (Cadarnhaol ar gyfer arbed)
Deiliad Cyllideb	£miliwn	£miliwn	£miliwn	£miliwn
Comisiynydd Heddlu a Throseddu				
Costau Swyddfa a Chomisiynu	2.3	2.3	2.2	0.1
Trosglwyddo i/(o) Gronfeydd Wrth Gefn – Comisiynydd	0.0	0.0	0.1	(0.1)
Cyfanswm Costau Cyllideb Refeniw'r Comisiynydd	2.30	2.30	2.30	0.0
Prif Gwnstabl				
Cyflogau a Lwfansau'r Heddlu	72.6	72.7	71.4	1.3
Goramser Swyddogion yr Heddlu	1.7	1.7	2.1	(0.4)
Gwyliau'r Banc	0.9	0.9	1.2	(0.3)
Cyflogau a Lwfansau Staff yr Heddlu	36.2	36.3	35.7	0.6
Goramser Staff yr Heddlu	0.2	0.2	0.2	0.0
Costau Pensiwn	1.8	1.8	1.5	0.3
Recriwtio, Yswiriant a Hyfforddiant	2.2	2.2	1.8	0.4
Costau Adeiladau	4.6	4.6	4.5	0.1
Costau Eraill Nad ydynt yn Ymwneud â Chyflogau	11.0	10.8	10.2	0.6
Dadansoddi Ffonau a Gwaith Fforensig	2.4	2.4	2.5	(0.1)
Taliadau Cydweithio	3.3	3.2	3.8	(0.6)
Grantiau	(10.0)	(10.0)	(10.8)	0.8
Incwm	(3.9)	(3.9)	(4.9)	1.0
Ariannu Cyfalaf	3.3	3.4	4.6	(1.2)
Ad-daliadau	(0.2)	(0.2)	(0.3)	0.1
Cyfanswm y Gyllideb – Heddlu	126.1	126.1	123.5	2.6
Cyfanswm y Gyllideb - Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu a'r Prif Gwnstabl	128.4	128.4	125.8	2.6
Cyfraniad i/(o) Gronfeydd Wrth Gefn – Prif Gwnstabl	(1.0)	(1.0)	1.6	(2.6)
Gwariant Net ar ôl Trosglwyddo o Refeniw i Gronfeydd Wrth Gefn	127.4	127.4	127.4	0.0
Cyfrifon Dal a chyfrifon hunan-fantoli				
Rhaglen Ailhyfforddi Gyrwyr	0.0	0.0	(0.5)	0.5
Trosglwyddo i/(o) Gronfeydd Wrth Gefn – Ailhyfforddi Gyrwyr	0.0	0.0	0.5	(0.5)
Partneriaeth Gan Bwyll	0.0	0.0	0.5	(0.5)
Trosglwyddo i/(o) Gronfeydd Wrth Gefn – Gan Bwyll	0.0	0.0	(0.5)	0.5
Cyllid Refeniw Uniongyrchol – Cyfalaf	0.0	0.0	1.0	(1.0)
Trosglwyddo i/(o) Gronfeydd Wrth Gefn – Cyfalaf	0.0	0.0	(1.0)	1.0
Cyfanswm Cyfrifon Dal	0.0	0.0	0.0	0.0

Yn erbyn y gyllideb ddiwygiedig, roedd gwariant net gwirioneddol hyd at ddiwedd mis Mawrth yn £125.8 miliwn yn cynrychioli tanwariant o £2.6 miliwn o gymharu â'r gyllideb wreiddiol. Mae'n bwysig nodi bod y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl wedi cymryd camau cynnar i gyfyngu ar wariant mewn nifer o feysydd yng ngoleuni'r heriau sylweddol o fewn y dirwedd ariannol a chychwyn Adolygiad yr Heddlu i gyrraedd y targed arbedion o £6.4 miliwn sy'n ofynnol yn 2023/4.

Gellir gweld o'r uchod bod cyllidebau cyflogau swyddogion yn cyfrif am tua £1.3 miliwn o'r amrywiant ac amrywiadau yn y proffil recriwtio ar gyfer recriwtiaid a throsglwyddeion yn ystod y flwyddyn sy'n bennaf gyfrifol am hyn, yn ogystal â gostyngiadau mewn cyfraddau Yswiriant Gwladol a gyhoeddwyd yn y Gyllideb Frys ym mis Tachwedd a chostau cyfraniadau pensiwn is. Mae £0.6 miliwn pellach i'w briodoli i gostau cyflog staff heddlu. Er bod dyfarniadau cyflog yn uwch na'r hyn a gyllidebwyd ar eu cyfer, roedd arbedion Yswiriant Gwladol a swyddi gweigion a ddaliwyd fel rhan o Adolygiad yr Heddlu yn digolledi am y costau codiad cyflog ychwanegol.

Roedd costau goramser a gŵyl banc i staff a swyddogion dros y gyllideb o £0.7 miliwn. Roedd hyn yn cynnwys goramser ar gyfer cydgymorth, gan gynnwys angladd y Frenhines, gydag incwm gwrthbwysio a dderbyniwyd a oedd cyfanswm o £0.4 miliwn yn uwch na'r gyllideb.

Mae'r Heddlu wedi arbed £0.3 miliwn yn erbyn penawdau pensiwn gan gynnwys cyllidebau afiechyd yn ystod y flwyddyn ac mae adleoli swyddogion i rolau di-wrthdaro yn cyfrannu at hyn. Mae costau hyfforddi a recriwtio £0.4 miliwn o dan y gyllideb ac mae tua £0.1 miliwn o hwn wedi ei ymrwymo ar ddiwedd y flwyddyn ar gyfer cyrsiau hyfforddi i'w darparu yn 2023/4. Mewn perthynas â chostau adeiladau, mae'r Heddlu £0.1 miliwn o dan y gyllideb, a thalu anfoneb cyfleustodau hanesyddol y bu anghydfod yn ei gylch am lai na'r hyn a gronnwyd sy'n gyfrifol am hyn yn dilyn ymyrraeth gan Adran Gyfreithiol yr Heddlu.

Mae costau eraill nad ydynt yn ymwneud â chyflogau tua £0.6 miliwn yn is na'r hyn a gyllidebwyd ar eu cyfer gyda chostau TGCh ar gyfer y System Rheoli Cwsmeriaid/ Teleffoni newydd yn yr Ystafell Reoli i'w priodoli'n bennaf i hyn. Mae'r Heddlu wedi gwneud cyfraniad Cyllid Refeniw Uniongyrchol ychwanegol yn ystod y flwyddyn o'r tanwariant hwn tuag at gostau gweinydd Uned Cyfathrebu Digidol a Seiberdroseddu (DCCU) wedi'u cyfalafu.

Arbedwyd £0.5 miliwn pellach yn erbyn cyllidebau canolog, cyfreithiol, iwnniform a chaffael. Gorwariodd yr Heddlu £0.4 miliwn yn erbyn tanwydd, cynhaliaeth (yn gysylltiedig â chydgyfymorth) a gwariant swyddogion yn y flwyddyn gyda phrisiau uwch yn cyfrannu at hyn. Roedd gan yr Heddlu hefyd tua £0.3 miliwn mewn nwyddau ac offer a archebwyd ar ddiwedd y flwyddyn nad oedd wedi'u dosbarthu.

Cafwyd pwysau o ran costau mewn perthynas â gwaith Fforensig (£0.1 miliwn) a gwariant Cydweithio (£0.6 miliwn) yn ystod y flwyddyn gyda chodiadau costau, dyfarniadau cyflog a chyfraniadau cydweithredol NPCC (Cyngor Cenedlaethol Penaethiaid yr Heddlu) uwch na'r gyllideb yn ffactorau arwyddocaol.

Roedd Grantiau Ychwanegol gwerth cyfanswm o £0.8 miliwn yn erbyn cyllidebau yn ddyledus yn ystod y flwyddyn – dyfarniad cyflog ychwanegol yn gysylltiedig â grant y Swyddfa Gartref o £0.5 miliwn a grant ychwanegol o £0.2 miliwn oedd y ddwy eitem fwyaf yn erbyn y pennawd hwn.

Derbyniwyd hefyd £1 miliwn ychwanegol mewn incwm, gan gynnwys cydgymorth (£0.4 miliwn), taliadau eiddo dalfa (£0.1 miliwn), incwm ystadau (£0.2 miliwn) a derbyniadau llog (£0.2 miliwn) yn cyfrif am yr amrywiannau positif mwyaf arwyddocaol.

Mewn perthynas ag Ariannu Cyfalaf, roedd y gwariant £1.2 miliwn dros y gyllideb – prynu cyfarpar ychwanegol o gyllidebau refeniw oedd yn cyfrif am £0.3 miliwn o hyn. Mae Tâl Refeniw Uniongyrchol ychwanegol o £0.9 miliwn wedi'i brosesu ar ddiwedd y flwyddyn o arbedion mewn refeniw nad yw'n ymwneud â chyflogau TGCh a chyllidebau eraill fel cyfraniad tuag at gostau gweinydd DCCU. Mae hyn yn gwrthbwysio'r angen i ddefnyddio cronfeydd cyfalaf wrth gefn ar ddiwedd y flwyddyn.

Mae'r Heddlu yn gwerthuso nifer o fuddsoddiadau cyfalaf a thechnoleg referniw eraill a allai fod heb eu hariannu yn yr Ystafell Reoli, Trwyddedu Arfau Saethu, Awtomeiddio Prosesau Robotig (RPA) a DCCU a allai, o'u hariannu, ac yn amodol ar achos busnes, gyfrannu at gapasiti ac arbedion ychwanegol yn y dyfodol.

Roedd y gyllideb yn cynnwys cyfraniad o £1.0 miliwn o'r cronfeydd wrth gefn i gwrdd â gwariant untro ar gyfer gwyliau banc ychwanegol, hyfforddiant ac i gefnogi prosiectau trawsnewid. Mae sefyllfa'r gyllideb a'r amrywiadau a amlinellwyd uchod wedi negyddu'r angen i drosglwyddo o'r cronfeydd wrth gefn yn ystod y flwyddyn ac mewn gwirionedd, gweithredwyd trosglwyddiad net o £0.7 miliwn i'r cronfeydd wrth gefn i fodloni'r pwysau cyllidebol a ragwelwyd yn 2023/24.

Yn gyfan gwbl, ac o ystyried yr eitemau hyn, roedd yr Heddlu tua £2.6 miliwn o dan y gyllideb ar gyfer y flwyddyn, a rhagwelwyd a chynlluniwyd ar gyfer ychydig yn llai na hanner hyn pan osodwyd cyllideb 2023/4.

Mae cyllideb yr Heddlu hefyd yn cynnwys cyfrifon dal hunan-fantoli mewn perthynas â Phartneriaeth Gan Bwyll, swyddi a ariennir gan gydweithredu a swyddogion wedi eu secondio a oedd yn hunan-fantoli ar y cyfan. Roedd symud i ddarparu gweithgareddau Ailhyfforddi Gyrwyr ar-lein hefyd yn caniatáu cyfraniad o £0.5 miliwn at y cronfeydd wrth gefn i'w defnyddio gan y Comisiynydd i gefnogi mentrau diogelwch ffyrdd a chymunedol.

Bu'r Heddlu yn hynod ddarbodus yn ystod y flwyddyn er gwaethaf galwadau gweithredol parhaus, a gwnaeth nifer o ddigwyddiadau anrhagweladwy yr asesiad cywir o'r alldro terfynol yn heriol. Mae'r sefyllfa ar ddiwedd y flwyddyn yn gadarnhaol iawn ac yn rhoi Heddlu Dyfed-Powys mewn sefyllfa gryfach i ymdrin â heriau ariannol yn y dyfodol.

Wrth osod cyllideb 2023/24 ym mis Ionawr 2023, rhagwelwyd tanwariant o tua £894,000 a chafodd y swm hwn ei gyllidebu i'w osod yn erbyn gofyniad cyllideb 2023/24 i fodloni'r pwysau costau untro ychwanegol sy'n gostwng yn y blynyddoedd i ddod.

Trafodwyd y sefyllfa alldro terfynol yn fanwl yng nghyfarfod y Bwrdd Plismona ar 20 Mehefin 2023. Yn y cyfarfod hwn, cymeradwyodd y Comisiynydd nifer o symudiadau wrth gefn:

- Cynnydd o £0.8 miliwn yn y Cronfeydd Cyffredinol a fyddai'n lliniaru risgiau ariannol posibl yn y dyfodol ac yn sicrhau gwell cadernid ariannol;
- Creu Cronfa Costau Ynni Wrth Gefn o £0.4 miliwn i liniaru'r cynnydd chwyddiant uchel yn 2023/24, a dybiwyd wrth osod y gyllideb ar gyfer 2023/24;
- Creu Cronfa Gyllideb Aadrannol Wrth Gefn o £0.3 miliwn i fodloni'r gwariant ar nwyddau na dderbyniwyd cyn diwedd y flwyddyn oherwydd oedi yn y gadwyn gyflenwi a'r farchnad;
- Creu cronfa benodol wrth gefn o £0.1 miliwn i liniaru costau a ragwelir yn deillio o'r prosiect ar gyfer Canolfannau Atgyfeirio Ymosodiadau Rhywiol rhanbarthol;
- Creu Cronfa Chwyddiant Cyflogau Wrth Gefn o £0.5 miliwn i liniaru yn erbyn lefelau chwyddiant cyflog sy'n uwch na'r rhai a ragwelwyd;
- Creu cronfa wrth gefn o £0.2 miliwn i liniaru yn erbyn ansicrwydd diffygion ariannol o fewn y Bartneriaeth Gan Bwyll; a
- Cynnydd o £0.4 miliwn yn y Gronfa Wrth Gefn Prosiectau Trawsnewidiol i ddarparu arian ysgogi ychwanegol i gefnogi prosiectau a newid sefydliadol.

Mae sefyllfa derfynol cronfeydd wrth gefn y Comisiynydd yn dangos ffigur o £19.6 miliwn a ddaliwyd ar 31 Mawrth 2023 o'i gymharu â £18.9 miliwn ar ddechrau'r flwyddyn. Mae hyn yn ymgorffori swm o £7.0 miliwn i gefnogi ymrwymadau cyllideb cyfalaf yn y dyfodol a chronfa wrth gefn gyffredinol o £4.9 miliwn. Mae hyn hefyd yn cynnwys balans o £1.1 miliwn a ddelir ar ran trydydd parti. Ceir rhagor o fanylion am y cronfeydd wrth gefn yn Nodyn 10 o Ddatganiad Cyfrifon y Grŵp/Comisiynydd.

Risgiau, Cyfleoedd a'r Rhagolygon Ariannol Tymor Canolig

Rheolir risgiau ar bob lefel o'r sefydliad trwy'r Strwythur Llywodraethu a defnyddir Cofrestr Risg Gorfforaethol i gofnodi, rheoli a lliniaru'r prif risgiau a allai effeithio ar gyflawni canlyniadau Cynllun Heddlu a Throseddau a blaenoriaethau'r Prif Gwnstabl.

Roedd y prif risgiau a oedd yn parhau'n 'fyw' ar ddiwedd 2022/23 yn cynnwys y canlynol:

- Teledu cylch cyfyng (TCC) yn y Ddalfa – methiant posibl TCC yn y dalfeydd oherwydd bod angen uwchraddio'r systemau;
- Larymau Affray yn y Ddalfa – weithiau mae oedi cyn i larymau dalfa hysbysu Canolfan Gyfathrebu'r Heddlu;
- Methiant Cynhwysedd Gweinydd yr Uned Fforensig Ddigidol – mae angen gweinydd newydd oherwydd y risg o fethiant;
- Tocsicoleg – risg y bydd darpariaeth tocsicoleg genedlaethol yn cael ei herio a achosir gan adolygiad parhaus o ddarpariaeth tocsicoleg Radox;
- Fformiwla Ariannu'r Heddlu – risg y gallai'r cyllid grant cenedlaethol gael ei leihau oherwydd bwriad y Llywodraeth i adolygu'r fformiwla ariannu;
- Methiant injan BMW N7 – risg y gallai BMWs sydd ag injan benodol fethu a fyddai'n golygu na ellid eu defnyddio;
- Swyddogion Crwneriaid – risg y bydd niwed i enw da yn cael ei achosi drwy beidio â chydabod y gwydnwch sydd ei angen ar gyfer y rôl hon;
- Gweithwyr gofal iechyd proffesiynol (HCP) y Ddalfa – methiant i fodloni deddfwriaeth sy'n nodi 'rheolau' dalfa'r heddlu;
- Rheoli Eiddo/Arddangosion – risg o ddifrod neu golled i Eiddo/Arddangosyn a gedwir fel rhan o achos troseddol;
- Gan Bwyll – risg y gallai diffygion mewn incwm a'r model costau presennol arwain at ddiffygion cyson yn y gyllideb;
- Maes Tanio Arfau Saethu ar y Cyd – risg o gostau cynyddol adeiladu'r cyfleuster newydd; a
- Cofnodi Troseddau a Chymhwysio Canlyniadau – risg o ganlyniad i newidiadau yn strwythurau sefydliadau, modelau gweithredu, a newidiadau cenedlaethol.

Mae'r Gofrestr Risg yn cael ei monitro'n rheolaidd er mwyn sicrhau bod risgiau'n cael eu pennu i Berchennog Risg sy'n gyfrifol am roi mesurau lliniaru a chymhwysio priodol ar waith. Mae rhagor o fanylion mewn perthynas â rheoli risg wedi'u cynnwys yn y Datganiad Llywodraethu Blyneddol.

O ran y Rhagolygon Ariannol Tymor Canolig, mae Heddlu Dyfed-Powys wedi wynebu heriau ariannol sylweddol ers 2010 oherwydd gostyngiadau mewn cyllid gan y Llywodraeth Ganolog, ynghyd â phwysau costau a chynnydd yn y galw am wasanaethau plismona yn erbyn tirwedd ariannol ac economaidd gynyddol heriol.

Mae'r ychydig flynyddoedd diwethaf wedi bod yn ddigynsail am amrywiaeth o resymau ond, yn anffodus, parhaodd 2022-23 yn yr un modd, gydag economi sy'n gwanhau, cyfraddau llog uwch a chwyddiant sy'n cynyddu'n aruthrol. Mae effeithiau'r argyfwng costau byw yn bellgyrhaeddol ac maent hefyd wedi'u gosod yn erbyn cefndir y rhyfel yn Wcráin, y cyfnod ar ôl Brexit, Pandemig COVID-19 a chythrwfl gwleidyddol, sydd oll wedi cyfrannu at dirwedd economaidd ansefydlog.

Ar ôl cydnabod maint yr heriau ariannol, cyhoeddodd y Prif Gwnstabl yn ffurfiol gychwyn adolygiad o'r heddlu ym mis Mehefin 2022 i asesu pob maes gweithgaredd, gan geisio arbedion effeithlonrwydd, arbedion ariannol a chyfleoedd trawsnewid.

Yn bwysig, cymerodd y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl amrywiaeth o gamau cynnar i fynd ati'n rhagweithiol i gyfyngu gwariant yn 2022/23 er mwyn caniatáu rhywfaint o hyblygrwydd wrth liniaru beichiau ariannol a chynorthwyo i fodloni pwysau costau untro.

Cyhoeddodd setliad terfynol 2023/24 gyllid cenedlaethol ychwanegol o hyd at £523m ar gyfer plismona, ac roedd £349m o hyn yn dod o hyblygrwydd i godi praeseptau'r dreth gyngor. Roedd y setliad grant canlyniadol ar gyfer Heddlu Dyfed-Powys £1.2m/1.9% yn uwch na 2022/23 ac roedd yn cynnwys y canlynol:

- Cynnydd grant craidd o £0.2 miliwn/0.3%.
- Parhad y grant penodol o £1.3 miliwn, a gyflwynwyd yn 2019/20 i liniaru'n rhannol y pwysau sy'n deillio o newidiadau i gyfradd cyfraniadau'r cyflogwr ar gyfer pensiynau Swyddogion Heddlu.
- Grant penodol o £1.9m, sef £1.0m/103.7% yn uwch na 2022/23 i gefnogi swyddogion o dan Raglen Uplift yr Heddlu gyda disgwyliadau clir y bydd niferoedd cyffredinol swyddogion yr heddlu yn cael eu cynnal ar y dyraniadau y cytunwyd arnynt a bod y swyddogion ychwanegol hyn yn cael eu defnyddio i leihau troseddu ac i anrhydeddu ymrwymiad y Llywodraeth hon i gadw'r cyhoedd yn ddiogel.

Er gwaethaf y setliad ariannu, roedd yn amlwg na fyddai hyn yn darparu ar gyfer y chwyddiant sylweddol mewn cyflogau a phrisiau, beichiau nas rhagwelwyd a chostau galw cynyddol am wasanaethau a oedd angen cyllideb o 8.6% yn fwy.

Er mwyn lleihau'r baich hwn ar y trethdalwr lleol, mae'r CATC yn adlewyrchu cynllun heriol ac uchelgeisiol i leihau costau ac arbedion ar gyfer 2023/24 a thu hwnt. Ategir y cynllun gan ragdybiaethau manwl ond wrth i waith ac ymgynghoriadau fynd rhagdynt, bydd yn cymryd amser i grisialu nifer o'r rhain er mwyn cael eglurder ariannol llwyr. Bydd angen goruchwylio'r effeithiau canlyniadol, y goblygiadau a'r risgiau gweithredol a threfniadol cynhenid yn ofalus. Cydnabyddir ei bod yn anoddach cyflawni arbedion ac mae cyfyngiadau'r Rhaglen Uplift yn debygol o atal y cymysgedd adnoddau gorau posibl ar gyfer yr Heddlu.

Cydnabyddir bod angen i hwn barhau i fod yn faes ffocws i alluogi'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl i osod sefyllfa ariannol gytbwys a chynaliadwy yn y tymor canolig ar gyfer reffeniw a chyfalaf ac ar yr un pryd diogelu safon y gwasanaeth ar gyfer cymunedau Dyfed-Powys.

Mae'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig yn cynnwys tybiaethau o gynnydd o 5% o flwyddyn i flwyddyn yn y praesept ac mae'n ymgorffori ystod o ragdybiaethau ar bwysau costau a thwf mewn pwysau cyflog a chwyddiant, er bod hwn yn faes o bwysau difrifol ac anwadalrwydd oherwydd amodau'r farchnad ehangach. Mae'r CATC hefyd yn cynnwys trywydd o gynnydd yn y cyfraniad at gostau ariannu cyfalaf a benthyca i gefnogi'r Rhaglen Gyfalaf ynghyd â gwariant ychwanegol ar nifer o flaenoriaethau cenedlaethol, rhanbarthol a lleol.

Yn dilyn proses graffu a thrafod drylwyr ar y tybiaethau ariannol, risgiau sy'n parhau i fygwth y cymunedau a'r blaenoriaethau buddsoddi, cyflwynodd y Comisiynydd ei gynnig praesept ar gyfer 2023/24 a Chynllun Ariannol Tymor Canolig hyd at 2027/28 i Banel yr Heddlu a Throseddu Dyfed-Powys ar 27 Ionawr 2023. Cefnogwyd cynnig y Comisiynydd yn unfrydol gan Banel yr Heddlu a Throseddu, a gododd y praesept eiddo cyfartalog band D o £22.49 i £312.65, cynnydd o 7.75% gan godi cyfanswm o £72.5 miliwn ar y

praesept. Bydd hyn yn darparu cyfanswm o gyllid canolog a lleol o £133.4m, ac unwaith eto, Heddlu Dyfed-Powys sydd â'r praesept treth gyngor isaf yng Nghymru.

Gosododd y Comisiynydd raglen gyfalaf o £100.2 miliwn ar gyfer 2022/23 i 2027/28 sy'n cynnwys buddsoddiad mewn Ystadau, Fflyd a seilwaith TGCh ar gyfer prosiectau lleol, rhanbarthol a chenedlaethol. Mae'r buddsoddiad hwn wedi'i flaenoriaethu tuag at flaenoriaethau strategol, gwariant anorfod, meysydd sy'n lleihau gwariant refeniw yn y dyfodol ac mae'n cydnabod yr angen i fod wedi paratoi'n ddigonol i wynebu gofynion newidiol Plismona'r 21ain ganrif.

Mae'r rhaglen gyfalaf yn gweld disbyddu cronfeydd cyfalaf wrth gefn ac yn cynnwys gofynion benthyca o £66.1 miliwn. Bydd llawer o'r benthyca hwn yn ariannu adeiladu dalfa newydd ar gyfer Sir Gaerfyrddin, yn darparu datrysiad ar gyfer cyfleuster heddlu sy'n heneiddio yn Aberhonddu ac yn ariannu cyfleuster hyfforddi newydd ar gyfer y Gyd-uned Arfau Saethu. Er mwyn bodloni gofynion buddsoddi cyfalaf yn y dyfodol a lliniaru'r ffaith bod cyllid grant cyfalaf yn dod i ben, mae'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig yn cynnwys cynyddu cyfraniadau refeniw i gyfalaf.

Mae'r Comisiynydd yn ystyried ac yn cyhoeddi Strategaeth Cronfeydd Wrth Gefn Blynnyddol sy'n sail i'r CATC a'i asesiad o fesurau strategol, gweithredol ac ariannol a lliniaru.

Mae'r Comisiynydd a'r Heddlu yn wynebu nifer o ymrwymadau ariannol posibl anhysbys yn y dyfodol y cyfeirir atynt ymhellach yn y nodiadau ar rwymedigaethau amodol a phensiynau. Ailddechreuodd y Llywodraeth yr Adolygiad Fformiwla Ariannu ym mis Mai 2021. Mae'r gwaith wedi bod yn mynd rhagddo ond nid oes unrhyw eglurder ynghylch yr amserlenni, ac mae canlyniad hyn yn parhau i fod yn risg.

Er gwaethaf y cynnydd tybiedig ym mhraesept y dreth gyngor, mae angen gofynion effeithlonrwydd parhaus dros gyfnod y Cynllun Ariannol Tymor Canolig gyda ansicrwydd ynghylch cyllid grant craidd a phenodol yn y dyfodol, cymhlethdodau mewn perthynas â chostau pensiynau yn erbyn y dirwedd economaidd ehangach yn golygu bod yr amgylchedd ariannol yn debygol o barhau'n heriol hyd y gellir rhagweld.

Gellir dod o hyd i'r CATC ar gyfer 2023/24 yma:

[2324-mtfp-and-precept-report-for-panel-final-cym.pdf \(dyfedpowys-pcc.org.uk\)](https://www.dyfedpowys-pcc.org.uk/2324-mtfp-and-precept-report-for-panel-final-cym.pdf)

7 Sail Paratoi a Chyflwyno

Dyma'r unfed ar ddeg set o gyfrifon statudol a baratowyd o dan y trefniadau llywodraethu newydd. Mae'n rhaid i'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl fel endidau cyfreithiol ar wahân gynhyrchu eu Datganiad Cyfrifon eu hunain, gyda'r Comisiynydd yn gyfrifol am gynhyrchu Cyfrifon y Grŵp, y mae cyfrifon y Comisiynydd wedi'u cynnwys ynddynt.

Mae Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014, fel y'u diwygiwyd, yn ei gwneud yn ofynnol i gyrrff llywodraeth leol baratoi Datganiad o Gyfrifon yn unol ag arferion priodol. Mae Cod Ymarfer Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth wedi'i nodi fel un sy'n cynrychioli arferion priodol.

Mae'r canlynol yn esboniad o'r datganiadau sy'n dilyn, eu pwrpas a'r berthynas rhyngddynt:

- **Datganiad o Gyfrifoldebau am y Datganiad Cyfrifon** – mae'r datganiad hwn yn nodi cyfrifoldebau'r Prif Gwnstabl a'i Brif Swyddog Cyllid;
- **Adroddiad yr Archwilydd Annibynnol** – mae hwn yn nodi barn yr archwilydd allanol, Archwilydd Cyffredinol Cymru, ynghylch p'un a yw cyfrifon y Prif Gwnstabl a gyflwynwyd yn rhoi 'darlun gwir a theg' o sefyllfa ariannol a gweithrediadau'r Prif Gwnstabl ar gyfer 2022/23;

- **Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr** – mae'r datganiad craidd hwn yn crynhoi'r adnoddau a gynhyrchwyd ac a ddefnyddiwyd wrth ddarparu gwasanaethau plismona a lleihau trosedd yn ystod y flwyddyn. Mae'n cynnwys yr holl dreuliau o ddydd i ddydd ac incwm cysylltiedig ar sail cronïadau, yn ogystal â thrafodion sy'n mesur gwerth yr asedau sefydlog a ddefnyddiwyd a gwir werth rhagamcanol y buddion ymdeol a enillwyd gan weithwyr yn ystod y flwyddyn;
- **Mantolen** – mae'r datganiad craidd hwn yn dangos gwerth yr asedau a'r rhwymedigaethau a gydnabyddir gan y Grŵp ar ddyddiad y Fantolen. Nid oes gan y Prif Gwnstabl unrhyw gronfeydd wrth gefn i gyfrif amdanynt. Cyfrifoldeb y Comisiynydd yw'r rhain. Asedau net, net i ddim trwy gyfrwng dyledwr a chredydwr o fewn y grŵp ar gyfer cyfalaf gweithio i gwrdd â dyledwyr, rhestrau eiddo a chredydwr tymor byr;
- **Cyfrif Cronfa Bensiwn yr Heddlu** – datganiad sy'n dangos gwariant, incwm, asedau a rhwymedigaethau sy'n ymwneud â Phensiynau'r Heddlu yn ystod y flwyddyn. Mae'r cyfrif yn dangos y grant atodol sy'n ddyledus gan y Grŵp i'r Cyfrif Cronfa Bensiwn. Wedyn, bydd y Swyddfa Gartref yn ad-dalu'r Grŵp am arian a dalwyd i'r cyfrif ac i bob pwrpas yn gwarantu'r diffyg. Byddai'r arfer hwn yn gweithio i'r gwrthwyneb pe bai Cyfrif y Gronfa Bensiwn yn dangos gwarged ar ddiwedd y flwyddyn;
- **Nodiadau i'r datganiadau ariannol** – mae'r rhain yn darparu gwybodaeth ychwanegol sy'n egluro ymhellach yr eitemau a gynhwysir yn y prif ddatganiadau gyda'r nod o wella dealltwriaeth y darllenwyr o'r prif ddatganiadau ariannol. Maent yn nodi'r Polisiâu Cyfrifo a ddefnyddir fel sail i baratoi'r datganiadau ariannol fel sy'n ofynnol gan y Cod Ymarfer;
- **Geirfa o dermau** – mae'r rhain yn darparu naratif ychwanegol i egluro'r termau a ddefnyddir yn y datganiad gyda'r nod o wella dealltwriaeth y darllenwyr fel sy'n ofynnol gan y Cod Ymarfer;
- **Datganiad Symudiad yn y Cronfeydd Wrth Gefn** – nid yw'r datganiad hwn yn gymwys o ystyried mai cyfrifoldeb y Comisiynydd yw'r holl gronfeydd wrth gefn;
- **Datganiad Llif Arian** – nid yw'r datganiad hwn yn berthnasol gan fod cyfrifon banc yn cael eu dal gan y Comisiynydd ac yn cael eu gweithredu ar sail Grŵp;
- **Dadansoddiad o Wariant a Chyllid** – ni chyflwynir unrhyw Ddadansoddiad o Wariant a Chyllid ar wahân ar gyfer y Prif Gwnstabl gan y byddai'n rhoi darlun anghyflawn o'r datgeliadau gofynnol. Cyflwynir y Dadansoddiad o Wariant a Chyllid Grŵp ar dudalen 25 o Ddatganiadau Ariannol Grŵp Comisiynydd Heddlu a Throsedd Dyfed-Powys ac mae'n dangos y dadansoddiad cyflawn yn ôl yr angen; a
- Mae **Datganiad Llywodraethu Blynyddol ar y Cyd** yn cael ei gyhoeddi ar wahân i'r Datganiad Cyfrifon hwn ac mae'n nodi manylion sut mae'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl yn llywodraethu dros eu materion. Mae'r Datganiad yn ddogfen statudol ar gyfer pob corfforaeth undyn, er ei fod yn parhau i fod yn ddatganiad cyfun ar gyfer 2022/23. Nod hyn yw cynorthwyo tryloywder a dealltwriaeth i'r darlennydd, gan ddangos yn glir lle mae trefniadau'n gyson a lle maent yn gwahaniaethu rhwng y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl. Mae'r datganiad yn cynnwys adolygiad blynyddol o ddigonolrwydd y trefniadau llywodraethu ac yn rhoi sicrwydd ar y systemau rheolaeth fewnol.

Datganiad o Gyfrifoldebau

Diben y datganiad hwn yw nodi cyfrifoldebau'r Prif Gwnstabl a'r Prif Swyddog Ariannol mewn perthynas â'r Datganiad Cyfrifon.

Cyfrifoldebau'r Prif Gwnstabl

Mae'n ofynnol i'r Prif Gwnstabl wneud y canlynol:

- gwneud trefniadau ar gyfer gweinyddu materion ariannol yn briodol a sicrhau bod un o'i swyddogion yn gyfrifol am weinyddu'r materion hynny, a'r swyddog hwnnw yw'r Prif Swyddog Ariannol;
- rheoli materion i sicrhau defnydd darbodus, effeithlon ac effeithiol o adnoddau a diogelu ei asedau; a
- chymeradwyo'r Datganiad Cyfrifon.

Cymeradwyaf y Datganiad Cyfrifon ar gyfer blwyddyn ariannol 2022/23.

Prif Gwnstabl Dyfed-Powys

Dyddiad: 14 Mawrth 2024

Cyfrifoldebau'r Prif Swyddog Ariannol

Mae'r Prif Swyddog Ariannol yn gyfrifol am baratoi'r Datganiad Cyfrifon yn unol â'r arferion priodol a nodir yn *Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig CIPFA/LASAAC* (y Cod).

Wrth baratoi ei Ddatganiad Cyfrifon, mae'r Prif Swyddog Ariannol wedi gwneud y canlynol:

- dewis polisiau cyfrifyddu addas ac yna eu cymhwysu'n gyson;
- gwneud dyfarniadau ac amcangyfrifon a oedd yn rhesymol a doeth; a
- chydymffurfio â'r Cod awdurdodau lleol.

Mae'r Prif Swyddog Ariannol hefyd wedi gwneud y canlynol:

- cadw cofnodion cyfrifyddu cywir a oedd yn gyfredol; a
- chymryd camau rhesymol i atal a chanfod twyll ac afreoleidd-dra arall.

Tystiaf fod y Datganiad Cyfrifon yn rhoi darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol y Prif Gwnstabl ar y dyddiad adrodd ac o'i wariant a'i incwm am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2023.

Prif Swyddog Ariannol y Prif Gwnstabl

Dyddiad: 14 Mawrth 2024

Adroddiad archwilydd annibynnol Archwilydd Cyffredinol Cymru i Brif Gwnstabl Dyfed-Powys

Barn ar y datganiadau ariannol

Rwyf wedi archwilio datganiadau ariannol y canlynol:

- Prif Gwnstabl Dyfed-Powys; a
- Chronfa Bensiwn Heddlu Dyfed-Powys

ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2023 o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Mae datganiadau ariannol Prif Gwnstabl Dyfed-Powys yn cynnwys y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, y Fantolen, a'r nodiadau cysylltiedig, gan gynnwys crynodeb o bolisiau cyfrifyddu arwyddocaol.

Mae datganiadau ariannol Cronfa Bensiwn Heddlu Dyfed-Powys yn cynnwys Cyfrif y Gronfa, y Datganiad Asedau Net a nodiadau cysylltiedig.

Cyfraith berthnasol a safonau cyfrifyddu rhyngwladol fel y'u dehonglir ac a addaswyd gan y Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2022-23 yw'r fframwaith adrodd ariannol a ddefnyddiwyd wrth eu paratoi.

Yn fy marn i, mae'r canlynol yn wir am y datganiadau ariannol:

- maent yn rhoi darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol Prif Gwnstabl Dyfed-Powys a Chronfa Bensiwn Heddlu Dyfed-Powys ar 31 Mawrth 2023 ac o'u hincwm a'u gwariant am y flwyddyn a ddaeth i ben; ac
- maent wedi'u paratoi'n briodol yn unol â gofynion deddfwriaethol a safonau cyfrifyddu rhyngwladol fel y'u dehonglir ac a addaswyd gan y Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2022-23.

Sail y farn

Cynhaliiais fy archwiliad yn unol â chyfraith berthnasol a Safonau Rhyngwladol ar Archwilio yn y DU a Nodyn Ymarfer 10 'Archwiliad o Ddatganiadau Ariannol Endidau Sector Cyhoeddus yn y Deyrnas Unedig'. Disgrifir fy nghyfrifoldebau o dan y safonau hynny ymhellach yn adran cyfrifoldebau'r archwilydd am archwilio'r datganiadau ariannol fy adroddiad.

Mae fy staff a minnau'n annibynnol ar Brif Gwnstabl Dyfed-Powys a Chronfa Bensiwn Heddlu Dyfed-Powys yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i'm harchwiliad o'r datganiadau ariannol yn y DU gan gynnwys Safon Foesegol y Cyngor Adrodd Ariannol, ac rwyf wedi cyflawni fy nghyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Credaf fod y dystiolaeth archwilio a gefais yn ddigonol ac yn briodol i ddarparu sail ar gyfer fy marn.

Casgliadau sy'n ymwneud â busnes hyfyw

Wrth archwilio'r datganiadau ariannol, rwyf wedi dod i'r casgliad bod y defnydd o sail cyfrifyddu busnes hyfyw wrth baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol.

Yn seiliedig ar y gwaith yr wyf wedi'i gyflawni, nid wyf wedi nodi unrhyw ansicrwydd sylweddol yn ymwneud â digwyddiadau neu amodau a allai, yn unigol neu ar y cyd, fwrw amheuaeth sylweddol ar allu Prif Gwnstabl Dyfed-Powys a Chronfa Bensiwn Heddlu Dyfed-Powys i barhau i fabwysiadu'r sail cyfrifyddu busnes hyfyw am gyfnod o 12 mis o leiaf o'r adeg yr awdurdodir cyhoeddi'r datganiadau ariannol.

Disgrifir fy nghyfrifoldebau a chyfrifoldebau'r swyddog ariannol cyfrifol mewn perthynas â busnes hyfyw yn adrannau perthnasol yr adroddiad hwn.

Gwybodaeth arall

Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys yr wybodaeth sydd wedi'i chynnwys yn yr adroddiad blynyddol ac eithrio'r datganiadau ariannol a fy adroddiad archwilydd ar hynny. Mae'r Swyddog Ariannol Cyfrifol yn gyfrifol am yr wybodaeth arall sydd yn yr adroddiad blynyddol. Nid yw fy marn ar y datganiadau ariannol yn cwmpasu'r wybodaeth arall ac, ac eithrio i'r graddau a nodir yn benodol fel arall yn fy adroddiad, nid wyf yn mynegi unrhyw fath o gasgliad sicrwydd ar hynny.

Fy nghyfrifoldeb i yw darllen yr wybodaeth arall ac, wrth wneud hynny, ystyried a yw'r wybodaeth arall yn sylweddol anghyson â'r datganiadau ariannol, neu'r wybodaeth a gefais yn ystod yr archwiliad, neu fel arall yn ymddangos fel pe bai wedi'i chamddatgan yn sylweddol. Os byddaf yn nodi anghysondebau perthnasol o'r fath neu gamddatganiadau perthnasol ymddangosiadol, mae'n ofynnol i mi benderfynu a yw hyn yn arwain at gamddatganiad perthnasol yn y datganiadau ariannol eu hunain. Os dof i'r casgliad, ar sail y gwaith yr wyf wedi'i gyflawni, bod camddatganiad sylweddol o'r wybodaeth arall hon, mae'n ofynnol i mi adrodd y ffaith honno.

Nid oes gennyf ddim i'w adrodd yn hyn o beth.

Adroddiad ar ofynion eraill**Barn ar faterion eraill**

Yn fy marn i, ar sail y gwaith a wnaed yn ystod fy archwiliad:

- mae'r wybodaeth sydd wedi'i chynnwys yn yr Adroddiad Naratif ar gyfer y flwyddyn ariannol y paratowyd y datganiadau ariannol ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol ac mae'r Adroddiad Naratif wedi'i baratoi yn unol â'r Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2022-23; ac
- mae'r wybodaeth a roddir yn Natganiad Llywodraethu Blynyddol ar y cyd Comisiynydd Heddlu a Throsedd Dyfed-Powys a Phrif Gwnstabl Dyfed-Powys ar gyfer y flwyddyn ariannol y paratowyd y datganiadau ariannol ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol ac mae'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol wedi'i baratoi yn unol â'r canllawiau.

Materion eithriedig yr wyf yn adrodd arnynt

Yng ngoleuni gwybodaeth a dealltwriaeth Prif Gwnstabl Dyfed-Powys a Chronfa Bensiwn Heddlu Dyfed-Powys a'u hamgylchedd a gafwyd yn ystod yr archwiliad, nid wyf wedi nodi camddatganiadau perthnasol yn yr Adroddiad Naratif na'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol.

Nid oes gennyf ddim i'w adrodd mewn perthynas â'r materion canlynol yr wyf yn adrodd arnynt i chi, os yw'r canlynol yn wir, yn fy marn i:

- nid wyf wedi derbyn yr holl wybodaeth ac esboniadau sydd eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad;
- ni chadwyd cofnodion cyfrifyddu digonol, neu ni dderbyniwyd ffurflenni sy'n ddigonol ar gyfer fy archwiliad gan ganghennau nad ymwelwyd â nhw gan fy nhim; neu
- nid yw'r datganiadau ariannol yn gyson â'r cofnodion a'r ffurflenni cyfrifyddu.

Cyfrifoldebau'r swyddog ariannol cyfrifol am y datganiadau ariannol

Fel yr eglurir yn llawnach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau ar gyfer y Datganiad Cyfrifon a nodir ar dudalen 18, mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn gyfrifol am y canlynol:

- paratoi'r datganiad o gyfrifon sy'n rhoi darlun cywir a theg ac sy'n cydymffurfio ag arferion priodol;
- cynnal cofnodion cyfrifyddu cywir;
- rheolaethau mewnol y mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn penderfynu eu bod yn angenrheidiol er mwyn gallu paratoi datganiadau cyfrifon sy'n rhydd o gamddatganiadau perthnasol, boed hynny drwy dwyll neu wall; ac

- asesu gallu Prif Gwnstabl Dyfed-Powys a Chronfa Bensiwn Heddlu Dyfed-Powys i barhau fel busnes byw, gan ddatgelu fel y bo'n berthnasol, materion yn ymwneud â busnes hyfwy a defnyddio sail cyfrifyddu busnes hyfwy oni bai bod y swyddog ariannol cyfrifol yn rhagweld na fydd y gwasanaethau a ddarperir gan Brif Gwnstabl Dyfed-Powys a Chronfa Bensiwn Heddlu Dyfed-Powys yn parhau i gael eu darparu yn y dyfodol.

Cyfrifoldebau'r archwilydd am archwilio'r datganiadau ariannol

Fy nghyfrifoldeb i yw archwilio'r datganiadau ariannol yn unol â Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Fy amcanion yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch a yw'r datganiadau ariannol yn eu cyfanrwydd yn rhydd o gamddatganiadau perthnasol, boed hynny oherwydd twyll neu wall, a chyhoeddi adroddiad archwilydd sy'n cynnwys fy marn. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd ond nid yw'n warant y bydd archwiliad a gynhelir yn unol â Safonau Rhyngwladol ar Archwilio (DU) bob amser yn canfod camddatganiad perthnasol pan fydd yn bodoli. Gall camddatganiadau ddeillio o dwyll neu wall ac fe'u hystyriar yn berthnasol os, yn unigol neu gyda'i gilydd, y gellid yn rhesymol ddisgwyl iddynt ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr a wneir ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Mae afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll, yn enghreifftiau o ddiffyg cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau. Rwy'n cynllunio gweithdrefnau yn unol â'm cyfrifoldebau, a amlinellir uchod, i ganfod camddatganiadau perthnasol o ran afreoleidd-dra gan gynnwys twyll.

Roedd fy ngweithdrefnau yn cynnwys y canlynol:

- holi'r rheolwyr, Prif Gwnstabl Heddlu Dyfed-Powys a'i bennaeth archwilio mewnol a'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu, gan gynnwys cael ac adolygu dogfennaeth ategol yn ymwneud â pholisïau a gweithdrefnau Prif Gwnstabl Dyfed-Powys a Chronfa Bensiwn Heddlu Dyfed-Powys sy'n ymwneud â:
  - nodi, gwerthuso a chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau ac a oeddent yn ymwybodol o unrhyw achosion o ddiffyg cydymffurfio;
  - canfod ac ymateb i risgiau o dwyll ac a ydynt yn gwybod am unrhyw dwyll gwirioneddol, a amheuir neu honedig; a
  - y rheolaethau mewnol a sefydlwyd i liniaru risgiau sy'n ymwneud â thwyll neu ddiffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau.
- ystyried fel tîm archwilio sut a ble y gallai twyll ddigwydd yn y datganiadau ariannol ac unrhyw ddangosyddion posibl o dwyll. Fel rhan o'r drafodaeth hon, nodais y posibilrwydd o dwyll wrth bostio dyddlyfrau anarferol.
- cael dealltwriaeth o fframwaith awdurdod Prif Gwnstabl Dyfed-Powys a Chronfa Bensiwn Heddlu Dyfed-Powys yn ogystal â fframweithiau cyfreithiol a rheoleiddiol eraill y mae Prif Gwnstabl Heddlu Dyfed-Powys yn gweithredu ynddynt, gan ganolbwyntio ar y cyfreithiau a'r rheoliadau hynny a gafodd effaith uniongyrchol ar y datganiadau ariannol neu a gafodd effaith sylfaenol ar weithrediadau Prif Gwnstabl Dyfed-Powys a Chronfa Bensiwn Heddlu Dyfed-Powys.
- cael dealltwriaeth o berthnasoedd â phartion cysylltiedig.

Yn ogystal â'r uchod, roedd fy ngweithdrefnau i ymateb i risgiau a nodwyd yn cynnwys y canlynol:

- adolygu datgeliadau'r datganiadau ariannol a phrofi dogfennaeth ategol i asesu cydymffurfedd â chyfreithiau a rheoliadau perthnasol a drafodwyd uchod;
- holi'r rheolwyr, y Cydbwyllgor Archwilio a chynghorwyr cyfreithiol ynghylch ymglyfreitha a hawliadau gwirioneddol a phosibl;
- darllen cofnodion cyfarfodydd y rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu;

- profi priodoldeb cofnodion dyddyfr ac addasiadau eraill wrth fynd i'r afael â'r risg o dwyll drwy i reolwyr ddiystyru rheolaethau;
- asesu a yw'r dyfarniadau a wnaed wrth wneud amcangyfrifon cyfrifyddu yn arwydd o ragfarn bosibl; a
- gwerthuso sail resymegol y busnes ar gyfer unrhyw drafodion sylweddol sy'n anarferol neu y tu allan i gwrs arferol y busnes.

Rhannais hefyd deddfau a rheoliadau perthnasol a nodwyd a risgiau posibl o dwyll â phob aelod o'r tîm archwilio, ac arhosais yn wylidwrus i unrhyw arwyddion o dwyll neu ddiffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau drwy gydol yr archwiliad.

Mae'r anhawster cynhenid i ganfod afreoleidd-dra, effeithiolrwydd rheolaethau Prif Gwnstabl Dyfed-Powys a Chronfa Bensiwn Heddlu Dyfed-Powys, a natur, amseriad a maint y gweithdrefnau archwilio am gyflawnwyd yn effeithio ar y graddau y mae fy ngweithdrefnau'n gallu canfod afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll.

Ceir disgrifiad pellach o gyfrifoldebau'r archwilydd am archwilio'r datganiadau ariannol ar wefan y Cynghorau Adrodd Ariannol www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. Mae'r disgrifiad hwn yn rhan o'm hadroddiad archwilydd.

Cyfrifoldebau eraill archwilydd

Rwy'n cyfathrebu â'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu ynghylch, ymhlith materion eraill, cwmpas ac amseriad arfaethedig yr archwiliad a chanfyddiadau archwilio arwyddocaol, gan gynnwys unrhyw ddiffygion sylweddol mewn rheolaeth fewnol a nodaf yn ystod fy archwiliad.

Tystysgrif cwblhau archwiliad

Tystiaf fy mod wedi cwblhau archwiliad cyfrifon Prif Gwnstabl Dyfed-Powys a Chronfa Bensiwn Heddlu Dyfed-Powys yn unol â gofynion Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a Chod Ymarfer Archwilio Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Adrian Crompton
Archwilydd Cyffredinol Cymru
15 Mawrth 2024

1 Cwr y Ddinas
Stryd Tyndall
Caerdydd
CF10 4BZ

Cyfrifoldeb y Prif Gwnstabl yw cynnal gwefan Prif Gwnstabl Heddlu Dyfed-Powys a sicrhau ei chywirdeb; nid yw'r gwaith a wneir gan archwilwyr yn cynnwys ystyried y materion hyn ac felly nid yw'r archwilwyr yn derbyn unrhyw gyfrifoldeb am unrhyw newidiadau a all fod wedi digwydd i'r datganiadau ariannol ers iddynt gael eu cyflwyno'n wreiddiol ar y wefan.

Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr

Mae'r datganiad hwn yn crynhoi'r adnoddau a gynhyrchwyd ac a ddefnyddiwyd i ddarparu gwasanaethau plismona a lleihau troseddau yn ystod y flwyddyn.

2021/22					2022/23		
Gwariant Gros £'000	Incwm Gros £'000	Gwariant Net £'000	Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	Nodiadau	Gwariant Gros £'000	Incwm Gros £'000	Gwariant Net £'000
69,674	0	69,674	Cyflog Swyddogion yr Heddlu		73,485	0	73,485
3,264	0	3,264	Goramser Swyddogion yr Heddlu		3,536	0	3,536
20,678	0	20,678	Pensiynau Swyddogion yr Heddlu		22,787	0	22,787
33,250	0	33,250	Cyflogau Staff yr Heddlu		37,009	0	37,009
185	0	185	Goramser Staff yr Heddlu		237	0	237
6,331	0	6,331	Pensiynau Staff yr heddlu		6,966	0	6,966
1,672	0	1,672	Costau Eraill sy'n Gysylltiedig â Gweithwyr		1,788	0	1,788
460	0	460	Costau Adeiladau		4,200	0	4,200
1,989	0	1,989	Costau Trafnidiaeth		2,465	0	2,465
11,733	0	11,733	Cyflenwadau a Gwasanaethau		11,861	0	11,861
3,358	0	3,358	Gwasanaethau Asiantaeth a Chontract		4,911	0	4,911
4,315	0	4,315	Costau Ariannu Cyfalaf *		3,956	0	3,956
156,909	0	156,909	Cyfanswm Cost Gwasanaethau		173,201	0	173,201
36,375	0	36,375	Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi	7	46,974	0	46,974
0	(193,284)	(193,284)	Costau Comisiynu (trosglwyddo o fewn grŵp)		0	(220,175)	(220,175)
193,284	(193,284)	0	Gwarged/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau		220,175	(220,175)	0
		(19,989)	(Enillion)/colledion actiwaraid ar asedau/rhwymedigaethau pensiwn				(684,427)
		19,989	Costau Comisiynu (trosglwyddo o fewn grŵp)				684,427
		0	Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr				0

* I gynrychioli defnydd y Prif Gwnstabl o asedau'r Comisiynydd Heddlu a Throseddu, mae'r Prif Gwnstabl yn derbyn taliadau sy'n cyfateb i'r ariannu cyfalaf a gafodd y Comisiynydd Heddlu a Throseddu. Cydnabyddir y tâl hwn yn y Datganiadau Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Mantolen

31 Mawrth 2022 £'000		Nodiadau	31 Mawrth 2023 £'000
1,701,477	Dyledwyr tymor hir	17	1,075,364
1,701,477	Asedau tymor hir		1,075,364
608	Rhestrau eiddo		535
1,145	Dyledwyr tymor byr	9	1,805
(1,753)	Trosglwyddo o fewn grŵp		(2,340)
0	Asedau cyfredol		0
(15,832)	Credydwyr tymor byr	10	(17,794)
15,832	Trosglwyddo o fewn grŵp		17,794
0	Rhwymedigaethau cyfredol		0
(1,701,477)	Rhwymedigaethau tymor hir eraill	17	(1,075,364)
(1,701,477)	Rhwymedigaethau tymor hir		(1,075,364)
0	Asedau/(rhwymedigaethau) net		0

Cronfa Bensiwn yr Heddlu

Prif Gwnstabl 2021/22		Cyfrif Cronfa	Prif Gwnstabl 2022/23	
£'000	£'000		£'000	£'000
		Cyfraniadau derbyniadwy		
(14,243)		Cyfraniadau cyflogwr	(15,058)	
(336)		Incwm Arall (Cyfraniadau afiechyd cyflogwyr)	(905)	
(6,141)		Cyfraniadau swyddogion	(6,469)	
	(20,720)	Cyfraniadau derbyniadwy		(22,432)
	(560)	Trosglwyddiadau i mewn o gronfeydd pensiwn eraill		(708)
		Buddion sy'n daladwy		
30,030		Pensiynau	31,547	
7,707		Cyfnewidiadau a buddion ymddeol ar ffurf cyfandaliadau	7,523	
	37,737	Buddion sy'n daladwy		39,070
		Taliadau i'r rhai sy'n gadael ac ar gyfrif y rhai sy'n gadael		
0		Trosglwyddiadau allan i gronfeydd pensiwn eraill	0	
22		Ad-daliadau cyfraniadau	40	
169		Taliadau treth Cynllun yn Talu	480	
	191	Taliadau i'r rhai sy'n gadael ac ar gyfrif y rhai sy'n gadael		520
	16,648	Swm net sy'n daladwy am y flwyddyn		16,450
(16,648)		Trosglwyddo o fewn grŵp	(16,450)	
	(16,648)	Cyfanswm y trosglwyddiadau o fewn grŵp		(16,450)
	0	Cyfanswm		0

Prif Gwnstabl 2021/22		Datganiad Asedau Net	Prif Gwnstabl 2022/23	
£'000	£'000		£'000	£'000
		Asedau Cyfredol		
	544	Dyledwr – balansau net sy'n ddyledus gan gronfa'r Heddlu		1,215
	544	Asedau Cyfredol		1,215
		Rhwymedigaethau cyfredol		
	(544)	Credydwyr – buddion sy'n daladwy i swyddogion sy'n ymddeol ddiwedd mis Mawrth a dalwyd ym mis Ebrill		(1,215)
	(544)	Rhwymedigaethau cyfredol		(1,215)
	0	Asedau Net		0

Nodiadau i Gyfrifon Cronfa Bensiwn yr Heddlu

- Mae'r polisïau cyfrifyddu a ddilynwyd, a'r tybiaethau a wnaed ynghylch Cyfrif Pensiwnau'r Heddlu, yn unol â'r rhai a nodir yn Nodyn 1 – Polisïau Cyfrifo;
- Gweinyddir Cynllun Pensiwn yr Heddlu gan Gyngor Sir Caerfyrddin o dan Gytundeb Lefel Gwasanaeth;
- Nid oes unrhyw asedau buddsoddi yn y gronfa. Mae'r taliadau i mewn i'r Gronfa Bensiwn ac allan ohoni yn cael eu mantoli i ddim bob blwyddyn trwy dderbyn cyfraniadau ychwanegol o Gronfa Gyffredinol yr Heddlu, sydd yn ei dro yn cael ei ad-dalu gan grant penodol gan y Swyddfa Gartref (Grant Atodol). Derbynnir y grant hwn gan y Comisiynydd a'i drosglwyddo i'r Prif Gwnstabl ar ffurf trosglwyddiad o fewn grŵp; a
- Nid yw datganiadau ariannol y Gronfa Bensiwn yn ystyried rhwymedigaethau pensiwn yn y dyfodol ar ôl 31 Mawrth 2023. Fodd bynnag, cyflwynir y rhain ar y Fantolen o dan 'Rhwymedigaethau Tymor Hir Eraill', gyda datgeliadau manwl yn Nodyn 17 – Cynlluniau Pensiwn â Buddion Diffiniedig.

Nodiadau i'r Cyfrifon

1. Polisïau cyfrifyddu

Egwyddorion Cyffredinol

Mae'r Datganiad Cyfrifon yn crynhoi trafodion y grŵp ar gyfer blwyddyn ariannol 2022/23 a'r sefyllfa ar ddiwedd y flwyddyn ar 31 Mawrth 2023. Mae'n ofynnol i'r Prif Gwnstabl baratoi Datganiad Cyfrifon blynyddol gan Reoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 fel y'u diwygiwyd, sy'n ei gwneud yn ofynnol iddynt gael eu paratoi yn unol ag arferion cyfrifyddu priodol. Mae'r arfer hwn yn cynnwys yn bennaf y Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2022/23, a gefnogir gan Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS).

Y confensiwn cyfrifyddu a fabwysiadwyd yn y Datganiad Cyfrifon yw cost hanesyddol yn bennaf, wedi'i addasu drwy ailbrisiu rhai categorïau o asedau anghyfredol ac offerynnau ariannol.

Addasiadau Cyfnod Blaenorol, Newidiadau mewn Polisïau Cyfrifo ac Amcangyfrifon a Gwallau

Gall addasiadau cyfnod blaenorol godi o ganlyniad i newid mewn polisïau cyfrifyddu neu i gywiro gwall perthnasol. Rhoddir cyfrif am newidiadau mewn amcangyfrifon cyfrifo yn rhagolygol, h.y., yn y flwyddyn gyfredol ac yn y dyfodol y bydd y newid yn effeithio arnynt ac nid ydynt yn achosi addasiad cyfnod blaenorol.

Ni wneir newidiadau mewn polisïau cyfrifyddu oni bai bod hynny'n ofynnol gan arferion cyfrifyddu priodol neu lle mae'r newid yn darparu gwybodaeth fwy dibynadwy neu berthnasol am effaith trafodion, digwyddiadau ac amodau eraill ar y sefyllfa ariannol neu berfformiad ariannol. Lle gwneir newid, caiff ei gymhwyso'n ôl-weithredol (oni nodir yn wahanol) drwy addasu balansau agoriadol a symiau cymharol ar gyfer y cyfnod blaenorol fel pe bai'r polisi newydd wedi'i gymhwyso erioed.

Mae gwallau sylweddol a ddarganfyddir yn ffigurau cyfnod blaenorol yn cael eu cywiro'n ôl-weithredol trwy ddiwygio'r balansau agoriadol a symiau cymharol ar gyfer y cyfnod blaenorol.

Croniadau Incwm a Gwariant

Rhoddir cyfrif am weithgaredd yn y flwyddyn y mae'n digwydd, nid yn unig pan wneir taliadau arian parod. Yn benodol:

- Cofnodir cyflenwadau fel gwariant pan gânt eu defnyddio – lle mae bwlch rhwng y dyddiad y derbynnir cyflenwadau a'r dyddiad y'u defnyddir, cânt eu cario fel rhestrau eiddo ar y Fantolen.
- Mae treuliau mewn perthynas â gwasanaethau a dderbynnir (gan gynnwys gwasanaethau a ddarperir gan weithwyr) yn cael eu cofnodi fel gwariant pan dderbynnir y gwasanaethau yn hytrach na phan wneir taliadau.
- Lle mae refeniw a gwariant wedi'u cydnabod ond nad oes arian parod wedi'i dderbyn na'i dalu, mae dyledwr neu gredydwr ar gyfer y swm perthnasol yn cael ei gofnodi yn y Fantolen. Lle mae'n bosibl na fydd dyledion yn cael eu talu, caiff balans y dyledwyr ei nodi a chodir tâl ar refeniw am yr incwm na fydd o bosibl yn cael ei gasglu.

Gorbenion a Gwasanaethau Cymorth

Codir costau gorbenion a gwasanaethau cymorth ar segmentau gwasanaeth yn unol â threfniadau'r Prif Gwnstabl ar gyfer atebolrwydd a pherfformiad ariannol.

Eitemau Eithriadol

Pan fo eitemau incwm a gwariant yn berthnasol, datgelir eu natur a'u swm ar wahân, naill ai ar wyneb y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr neu yn y nodiadau i'r cyfrifon, yn dibynnu ar ba mor arwyddocaol yw'r eitemau i ddeall perfformiad ariannol y Prif Gwnstabl.

Digwyddiadau ar ôl dyddiad y Fantolen

Digwyddiadau ar ôl dyddiad y Fantolen yw'r digwyddiadau hynny, ffafriol ac anffafriol, sy'n digwydd rhwng diwedd y cyfnod adrodd a'r dyddiad yr awdurdodir cyhoeddi'r Datganiad Cyfrifon. Gellir nodi dau fath o ddigwyddiad:

- Y rhai sy'n darparu tystiolaeth o amodau a oedd yn bodoli ar ddiwedd y cyfnod adrodd – mae'r Datganiad Cyfrifon yn cael ei addasu i adlewyrchu digwyddiadau o'r fath.
- Y rhai sy'n arwydd o amodau a gododd ar ôl y cyfnod adrodd – nid yw'r Datganiad Cyfrifon yn cael ei addasu i adlewyrchu digwyddiadau o'r fath, ond lle byddai categori o ddigwyddiadau yn cael effaith sylweddol, datgelir yn y nodiadau natur y digwyddiadau a'u heffaith ariannol amcangyfrifedig.

Nid yw digwyddiadau sy'n digwydd ar ôl y dyddiad awdurdodi cyhoeddi yn cael eu hadlewyrchu yn y Datganiad Cyfrifon.

Offerynnau Ariannol

Rhwymedigaethau Ariannol

Caiff y rhain eu mesur i ddechrau ar werth teg a chânt eu cario yn ôl eu cost wedi'i hamorteiddio.

Asedau Ariannol

Mae'r asedau ariannol a ddelir gan y Prif Gwnstabl yn ystod y flwyddyn yn asedau ariannol sydd â thaliadau sefydlog neu y gellir eu pennu ac nad ydynt wedi'u dyfynnu mewn marchnad weithredol.

Trosi arian tramor

Lle bo'r Prif Gwnstabl wedi ymrwymo i drafodiad mewn arian tramor, caiff y trafodiad ei drosi i sterling ar y gyfradd gyfnewid sy'n gymwys ar y dyddiad y daeth y trafodiad i rym.

Rhestrau eiddo

Cynhwysir rhestrau eiddo yn y fantolen yn ôl pris cost cyfredol. Mae Safon Gyfrifyddu Ryngwladol (IAS) 2 yn nodi y dylid mesur Rhestrau eiddo yn ôl y gost isaf a'r gwerth gwiredadwy net. Nid yw'r polisi felly yn cydymffurfio ag IAS 2, ond nid yw'r gwahaniaeth yn sylweddol.

Trefniadau ar y cyd – Cyfrifyddu am gyfuno trefniadau ar y cyd

Lle mae'r Comisiynydd/Prif Gwnstabl wedi ymrwymo i drefniadau cydweithredol gyda Chomisiynwyr a Phrif Gwnstablaiid eraill, mae asesiad wedi'i wneud yn erbyn Cyd-drefniant IFRS 11 i bennu'r driniaeth gyfrifyddu briodol. Mae IFRS 11 yn ei gwneud yn ofynnol i bob trefniant o'r fath gael ei ddsbarthu naill ai fel Mentrau ar y Cyd neu Weithrediadau ar y Cyd. Mae holl drefniadau o'r fath gan y Comisiynydd/Prif Gwnstabl yn cael eu dosbarthu fel Gweithrediadau ar y Cyd lle mae gan y Comisiynydd/Prif Gwnstabl hawl i'w gyfran deg o Asedau a Rhwymedigaethau'r Cydweithrediad.

Ceir rhagor o fanylion o dan y nodyn Trefniadau Cydweithredol (Nodyn 11).

Buddion i weithwyr

Buddion Taladwy yn ystod Cyflogaeth

Buddion tymor byr cyflogeion yw'r rhai sydd i'w setlo o fewn 12 mis i ddiwedd y flwyddyn. Maent yn cynnwys buddion megis cyflogau, gwyliau blynyddol â thâl ac absenoldeb salwch â thâl, bonysau a buddion anariannol (e.e., ceir) i weithwyr presennol ac fe'u cydnabyddir fel traul am wasanaethau yn y flwyddyn y mae'r gweithwyr yn rhoi gwasanaeth. Gwneir cronriad ar gyfer cost hawliau gwyliau (gan gynnwys amser i ffwrdd yn lle tâl a gwyliau hyblyg) a enillwyd gan weithwyr ond nas cymerwyd cyn diwedd y flwyddyn, y gall gweithwyr eu cario ymlaen i'r flwyddyn ariannol nesaf. Gwneir y cronriad ar gyfraddau cyflog sy'n gymwys yn y flwyddyn gyfrifo ganlynol, sef y cyfnod y mae'r gweithiwr yn cymryd y buddiant ynddo. Mae'r cronriad yn cael ei godi ar Warged neu Ddiffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau, ond yna'n cael ei wrthdroi trwy'r Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn fel bod buddion gwyliau yn cael eu codi ar refeniw yn y flwyddyn ariannol y mae'r absenoldeb gwyliau yn digwydd ynddi. Ar gyfer y Datganiad Symudiadau mewn Cronfeydd Wrth Gefn, cyfeiriwch at dudalen 29 y Datganiad o Gyfrifon Grŵp.

Buddion Terfynu

Mae buddion terfynu yn symiau sy'n daladwy o ganlyniad i benderfyniad gan y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl i derfynu cyflogaeth swyddog cyn y dyddiad ymddeol arferol neu benderfyniad swyddog i dderbyn diswyddiad gwirfoddol.

Lle mae buddion terfynu yn cynnwys ychwanegiadau i bensiynau, mae darpariaethau statudol yn ei gwneud yn ofynnol i falans y Gronfa Gyffredinol gael ei godi gyda'r swm sy'n daladwy gan y Grŵp i'r gronfa bensiwn neu bensiwnwr yn y flwyddyn, nid y swm a gyfrifir yn unol â'r safonau cyfrifo perthnasol. Yn y Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn, mae angen dyraniadau i'r Gronfa Bensiwn ac ohoni i ddileu'r debydau a'r credydau tybiannol ar gyfer buddion terfynu pensiwn a rhoi debydau yn eu lle am yr arian a dalwyd i'r gronfa bensiwn a phensiynwyr ac unrhyw symiau o'r fath sy'n daladwy ond heb eu talu ar ddiwedd y flwyddyn.

Buddion Ôl Gyflogaeth

Mae gan swyddogion yr heddlu a staff yr heddlu yr opsiwn o berthyn i un o ddau gynllun pensiwn ar wahân sy'n berthnasol iddynt:

- Cynllun Pensiwn Swyddogion yr Heddlu, a weinyddir drwy Gronfa Bensiwn yr Heddlu.

- Cynllun Pensiynau Llywodraeth Leol a weinyddir gan Gyngor Sir Caerfyrddin.

Mae'r ddau gynllun yn darparu buddion diffiniedig i aelodau (cyfandaliadau ymddeol a phensiynau), a enillwyd wrth i weithwyr weithio i'r Grŵp.

Mae'r cynllun Pensiwn hwn i Swyddogion yr Heddlu "heb ei ariannu" sy'n golygu na chaiff unrhyw asedau buddsoddi eu cronni i dalu pensiynau a buddion eraill yn y dyfodol, ac felly nid oes unrhyw ddarpariaeth i fodloni'r rhwymedigaeth i dalu buddion yn y dyfodol wedi'i chynnwys yn y fantolen. Mae rhwymedigaethau'r Cynllun Llywodraeth Leol sydd i'w priodoli i'r Grŵp yn cael eu cynnwys yn y Fantolen ar sail actiwaraid gan ddefnyddio'r dull rhagamcanu unedau – h.y., asesiad o'r taliadau yn y dyfodol a wneir mewn perthynas â buddion ymddeol a enillwyd hyd yma gan weithwyr, yn seiliedig ar ragdybiaethau ynghylch cyfraddau marwolaethau, cyfraddau trosiant gweithwyr ac ati., a rhagamcaniadau o enillion ar gyfer gweithwyr presennol.

Buddion yn ôl Disgresiwn

Mae gan y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl hefyd bwerau cyfyngedig i wneud dyfarniadau buddion ymddeol yn ôl disgresiwn yn achos ymddeoliadau cynnar. Mae unrhyw rwymedigaethau yr amcangyfrifir eu bod yn codi o ganlyniad i ddyfarniad i unrhyw aelod o staff yn cael eu cronni ym mlwyddyn y penderfyniad i wneud y dyfarniad a chyfrifir amdanynt gan ddefnyddio'r un polisiau â'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol.

Prydlesi

Codir costau ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr dros oes y brydles.

Treth ar Werth (TAW)

Mae TAW sy'n daladwy wedi'i chynnwys fel traul dim ond i'r graddau nad yw'r Grŵp yn gallu ei hadennill oddi wrth Gyllid a Thollau Ei Fawrhydi. Nid yw'r TAW sy'n dderbyniadwy wedi'i gynnwys mewn incwm.

2. Addasiadau Cyfnod Blaenorol

Nid oes unrhyw addasiadau cyfnod blaenorol sy'n effeithio ar Ddatganiad Cyfrifon y Prif Gwnstabl ar gyfer 2022/23.

3. Safonau Cyfrifyddu wedi'u cyhoeddi ond heb eu mabwysiadu eto

Mae'r Cod yn ei gwneud yn ofynnol i'r Prif Gwnstabl ddatgelu gwybodaeth sy'n ymwneud ag effaith newid cyfrifyddu a fydd yn ofynnol gan safon cyfrifyddu newydd sydd wedi'i chyhoeddi ond nad yw wedi'i mabwysiadu eto gan y Cod. Y safonau a gyflwynwyd gan God 2023/24 lle mae angen datgeliadau yn natganiadau ariannol 2022/23, yn unol â gofynion paragraff 3.3.4.3 o'r Cod, yw:

- IFRS 16 Prydlesi (ond dim ond ar gyfer yr awdurdodau lleol hynny sydd wedi penderfynu gweithredu IFRS 16 yn y flwyddyn 2023/24 yn wirfoddol);
- Lle mabwysiodd awdurdod IFRS 16 yn 2022/23 ond dewisodd ohirio gweithredu IFRS 16 i drefniadau menter ariannu breifat/partneriaeth cyhoeddus-preifat tan 2023/24, bydd angen gwybodaeth am y newid cyfrifyddu mwy penodol hwnnw yn ei ddatganiadau cyfrifon ar gyfer 2022/23;
- Diffiniad o Amcangyfrifon Cyfrifyddu (Diwygiadau i IAS 8) a gyhoeddwyd ym mis Chwefror 2021;
- Datgelu Polisiau Cyfrifo (Diwygiadau i IAS 1 a Datganiad Ymarfer IFRS 2) a gyhoeddwyd ym mis Chwefror 2021;

- Treth Ohiriedig sy'n ymwneud ag Asedau a Rhwymedigaethau sy'n deillio o Drafodion Sengl (Diwygiadau i IAS 12) a gyhoeddwyd ym mis Mai 2021, a
- Diweddarau Cyfeiriad at y Fframwaith Cysyniadol (Diwygiadau i IFRS 3) a gyhoeddwyd ym mis Mai 2020.

Rhagwelir na fydd y newidiadau uchod yn cael unrhyw effaith ar y Datganiadau Ariannol cyfredol. Wrth lunio'r Datganiadau Ariannol ar gyfer 2023/24, bydd effaith y newidiadau yn cael eu hailasesu ac os bydd angen, bydd y ffigurau cymharol yn cael eu hailddatgan.

4. Dyfarniadau hollbwysig wrth gymhwyso polisïau cyfrifyddu

Mae lefel uchel o ansicrwydd yn parhau ynghylch lefelau ariannu'r Prif Gwnstabl yn y dyfodol. Nododd yr Adolygiad Cynhwysfawr o Wariant a gyhoeddwyd yn 2021 y bydd cyllid yr heddlu yn codi £100 miliwn yn 2023/24 a £150 miliwn yn 2024/25. Rhagwelir y bydd pwysau cost sylweddol yn lleol yn ystod y ddwy flynedd ariannol hyn o ganlyniad i ddyfarniadau cyflog, pwysau chwyddiant, ariannu cyfalaf a phwysau costau sy'n gysylltiedig â chynnal niferoedd swyddogion heddlu, yn unol â gofynion y Swyddfa Gartref, tan o leiaf 2026. Mae'r Swyddfa Gartref yn parhau â'u gwaith ar adolygiad Fformiwla Ariannu'r Heddlu a ddefnyddir i ddyrannu adnoddau ymhlith cyrff plismona yng Nghymru a Lloegr, mae amserlenni'n parhau i fod yn aneglur, ac mae hyn yn parhau i fod yn risg. Yn ogystal, mae Cynllun Pensiwn Swyddogion yr Heddlu yn cael ei ailbriso i gynnwys effaith rhwymedi McCloud / Sargeant yn ogystal â newidiadau demograffig neu newidiadau eraill. Disgwylir y bydd newid yn y gyfradd cyfraniadau yn cael ei gymhwyso o 2024/25, er y rhagwelir cyllid grant ychwanegol. Bydd y materion hyn yn cymryd peth amser i grisialu o ran effaith leol a hefyd o fewn y dirwedd economaidd ehangach a chânt eu hadolygu a'u monitro fel rhan o waith parhaus ar y Cynllun Ariannol Tymor Canolig. Mae Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd wedi penderfynu nad yw'r ansicrwydd hwn wedi'i ddiffinio'n ddigonol eto i roi syniad i'r Prif Gwnstabl p'un a allai amharu ar asedau, o ganlyniad i'r angen i gau cyfleusterau, neu'r angen i leihau lefel y gwasanaeth a ddarperir.

5. Tybiaethau a ffynonellau mawr eraill o ansicrwydd amcangyfrif

Mae'r Datganiad Cyfrifon yn cynnwys ffigurau amcangyfrifedig sy'n seiliedig ar dybiaethau a wnaed gan y Prif Gwnstabl am y dyfodol neu sy'n ansicr fel arall. Gwneir amcangyfrifon gan ystyried profiad hanesyddol, tueddiadau cyfredol a ffactorau perthnasol eraill. Fodd bynnag, oherwydd na ellir pennu balansau gyda sicrwydd, gallai'r canlyniadau gwirioneddol fod yn sylweddol wahanol i'r tybiaethau a'r amcangyfrifon.

Mae'r eitemau ym Mantolen y Prif Gwnstabl ar 31 Mawrth 2023 y mae risg sylweddol y bydd angen addasiad perthnasol ar eu cyfer yn y flwyddyn ariannol i ddod fel a ganlyn:

Eitem	Ansicrwydd	Effaith os bydd canlyniadau gwirioneddol yn wahanol i dybiaethau
Atebolrwydd pensiwnau	Mae amcangyfrif y rhwymedigaeth net i dalu pensiwnau yn dibynnu ar nifer o ddyfarniadau cymhleth sy'n ymwneud â'r gyfradd ddisgownt a ddefnyddir, y gyfradd y rhagwelir y bydd cyflogau'n cynyddu, newidiadau mewn oedrannau ymdeol, cyfraddau marwolaethau ac adenillion disgwylidiedig ar asedau'r gronfa pensiwn. Cyflogir cwmni o actiwariad ymgynghorol i ddarparu cyngor arbenigol ar y tybiaethau i'w cymhwyso.	Gellir mesur effeithiau newidiadau mewn atebolrwydd pensiwn net mewn tybiaethau unigol. Er enghraifft, byddai cynnydd o 0.25% yn y dyfarniad cyflog ar gyfer cynllun pensiwn swyddogion yr heddlu yn arwain at gynydd yn y rhwymedigaeth pensiwn o £1,073 miliwn i £1,085 miliwn.

6. Digwyddiadau ar ôl y Cyfnod Adrodd

Awdurdodwyd y Datganiad Cyfrifon Drafft i'w gyhoeddi gan y Prif Swyddog Ariannol ar 14 Mawrth 2024.

Ni fu unrhyw ddigwyddiadau ar ôl y cyfnod adrodd a fyddai'n effeithio ar sefyllfa ariannol y Prif Gwnstabl ar gyfer 2022/23.

7. Incwm a gwariant ariannu a buddsoddi

Mae'r llinell hon yn cynnwys eitemau corfforaethol o incwm a gwariant sy'n deillio o ymwneud ag offerynnau ariannol a thrafodion tebyg yn ymwneud â llog.

2021/22 £'000		Nodiadau	2022/23 £'000
36,375	Cost llog pensiynau ac adenillion disgwylidig ar asedau pensiwn	17	46,974
36,375	Cyfanswm		46,974

8. Offerynnau Ariannol

Mae Offerynnau Ariannol yn gcontract sy'n arwain at ased ariannol un endid a rhwymedigaeth ariannol neu offerynnau ecwiti endid arall. Nid yw trafodion digyfnewid, megis y rhai sy'n ymwneud â threthi a grantiau'r llywodraeth, yn arwain at offerynnau ariannol.

Rhwymedigaethau Ariannol

Mae Rhwymedigaeth Ariannol yn ymrwymiad i drosglwyddo buddion economaidd a reolir gan y Prif Gwnstabl a gall fod ar ffurf rhwymedigaeth gytundebol i gyflenwi arian parod neu asedau ariannol neu rhwymedigaeth i gyfnewid asedau a rhwymedigaethau ariannol gydag endid arall a allai fod yn anffafriol i'r Prif Gwnstabl.

Asedau Ariannol

Mae Ased Ariannol yn hawl i fuddion economaidd yn y dyfodol a reolir gan y Prif Gwnstabl ar ffurf arian parod neu offerynnau eraill neu hawl cytundebol i dderbyn arian parod neu ased ariannol arall.

Offerynnau Ariannol – Balansau

Mae'r asedau a'r rhwymedigaethau ariannol yn y Fantolen yn cael eu dadansoddi ar draws y categorïau canlynol:

	Tymor hir		Presennol	
	31 Mawrth 2022 £'000	31 Mawrth 2023 £'000	31 Mawrth 2022 £'000	31 Mawrth 2023 £'000
Credydwy	0	0	(15,832)	(17,794)
Cyfanswm y Rhwymedigaethau Ariannol	0	0	(15,832)	(17,794)
Dyledwyr	0	0	1,145	1,805
Cyfanswm yr Asedau Ariannol	0	0	1,145	1,805

Bydd trosglwyddiad o fewn grŵp yn digwydd o Gyfrifon y Prif Gwnstabl i gyfrifon y Comisiynydd yn seiliedig ar y sefyllfa ased gyfredol net gan na all y Prif Gwnstabl ddal balansau arian parod.

Enillion a Cholledion

Nid oes unrhyw enillion a cholledion wedi'u cydnabod yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr mewn perthynas ag offerynnau ariannol.

Gwerthoedd Teg

Mae rhwymedigaethau ariannol tymor hir y Prif Gwnstabl yn cael eu cario ar y Fantolen ar gost wedi'i hamorteiddio.

Mae Cod Ymarfer 2010 yn ei gwneud yn ofynnol i Werthoedd Teg yr asedau a'r rhwymedigaethau hyn gael eu datgelu at ddibenion cymharu. Diffinnir Gwerth Teg yn Safon Adrodd Ariannol 26 (FRS 26) fel y swm y gellid cyfnewid ased amdano, neu y gellid setlo rhwymedigaeth, rhwng partïon gwybodus parod mewn trafodiad hyd braich. Gwerth Teg offeryn ariannol ar gydnabyddiaeth gychwynnol yw pris y trafodiad yn gyffredinol.

Ni fu unrhyw newid yn y dechneg brisio a ddefnyddiwyd yn ystod y flwyddyn.

Swm cario ymlaen 31 Mawrth 2022 £'000	Gwerth teg 31 Mawrth 2022 £'000		Swm cario ymlaen 31 Mawrth 2023 £'000	Gwerth teg 31 Mawrth 2023 £'000
		Rhwymedigaethau Ariannol		
(15,832)	(15,832)	Credydwy	(17,794)	(17,794)
(15,832)	(15,832)	Cyfanswm y Rhwymedigaethau Ariannol	(17,794)	(17,794)
		Asedau Ariannol		
1,145	1,145	Dyledwyr	1,805	1,805
1,145	1,145	Cyfanswm yr Asedau Ariannol	1,805	1,805

Rhwymedigaethau Ariannol

Ar gyfer credydwy, mae'r gwerth cario wedi'i ddefnyddio fel brasamcan rhesymol o werth teg felly mae'r gwerth teg ar ddyddiad y Fantolen yr un â'r swm sy'n cario.

Asedau Ariannol

Ar gyfer dyledwyr, mae'r gwerth cario wedi'i ddefnyddio fel brasamcan rhesymol o werth teg felly mae'r gwerth teg ar ddyddiad y Fantolen yr un â'r swm sy'n cario.

9. Dyledwyr Tymor Byr

31 Mawrth 2022 £'000		31 Mawrth 2023 £'000
1,025	Rhagdaliadau	1,431
120	Symiau derbyniadwy eraill	374
1,145	Cyfanswm	1,805

10. Credydwyr Tymor Byr

31 Mawrth 2022 £'000		31 Mawrth 2023 £'000
(3,220)	Symiau masnach taladwy	(5,452)
(12,612)	Symiau taladwy eraill	(12,342)
(15,832)	Cyfanswm	(17,794)

11. Trefniadau Cydweithredol

Mae gan Heddluoedd Cymru hanes hir a llwyddiannus o gydweithio i ddatblygu meysydd plismona arbenigol. Roedd hyn yn cynnwys y rhai a oedd o dan gylch gorchwyl Cyd-bwyllgor Awdurdodau Heddlu Cymru gynt. Bydd cydweithredu yn y dyfodol yn cael ei ysgogi gan yr angen i fodloni'r gofyniad plismona strategol a chan ganlyniadau'r Aseiad Strategol Rhanbarthol o fygythiadau, risgiau a niwed i ranbarth de Cymru.

Bydd Comisiynydd yr Heddlu a Throseddau ar gyfer pob Heddlu yn gyfrifol am sicrhau bod y Gofyniad Plismona Strategol yn cael ei fodloni. Fel rhan o hyn, bydd y Comisiynydd yn ceisio gweithio ar y cyd â Chomisiynwyr a Heddluoedd eraill i ddarparu'r gwasanaeth mwyaf effeithiol posibl. Rheoleiddir cytundebau o'r fath gan Adran 22A o Ddeddf yr Heddlu 1996, fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf Diwygio'r Heddlu a Chyfrifoldeb Cymdeithasol 2011.

Mae'r gwasanaethau cydweithredol a'u cyllid yn parhau o dan drefniadau llywodraethu diwygiedig y Comisiynydd a'r Heddlu. Mae'r rhain i bob pwrpas yn cael eu hystyried yn 'Gyllidebau Cyfun' gyda chytundebau ar gyfer cyfraniadau ariannu yn cael eu gwneud a'u hamrywio o bryd i'w gilydd, gyda chefnogaeth rhai grantiau penodol gan y llywodraeth. Caiff y cyllidebau cyfun eu cynnal i bob pwrpas gan Gomisiynydd yr Heddlu a Throseddau a Phrif Gwnstabl Heddlu De Cymru ar ran y pedwar Heddlu yng Nghymru.

Cyfanswm costau'r tîm cydweithredol yn 2022-23 oedd £198,000 (2021-22 £135,000) a chyfraniad Heddlu Dyfed-Powys at y costau hyn oedd £49,000 yn 2022-23 (2021-22 £28,000).

Isod cyflwynir Incwm a Gwariant prif weithgareddau'r unedau cydweithredol ynghyd â'r cyfraniadau cyllid a wnaed gan bob Heddlu sy'n cymryd rhan.

Wedi'i gynnwys mewn polisïau cyfrifyddu o dan drefniadau cydweithredol mae esboniad o'r gofynion cyfrifyddu ar gyfer gweithrediadau ar y cyd. Mae IFRS11, Cyfrifyddu ar gyfer Trefniadau ar y Cyd, yn ei gwneud yn ofynnol i incwm a gwariant fod yn destun triniaeth gyfrifo wahanol i'r hyn a gafwyd mewn gwirionedd. Yn unol â hynny, mae gwariant yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr wedi cynyddu £1,311,000 (2021/22: £1,015,000) ac incwm/grantiau wedi cynyddu £1,675,000 (2021/22: £1,135,000); gostyngiad net mewn gwariant o £364,000: £120,000) i'r Grŵp. Mae'r gostyngiad net hwn wedi'i wrthdroi yn y Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn yng Nghyfrifon y Grŵp heb unrhyw effaith ar Falans Cronfa'r Heddlu.

Mae asedau, dyledwyr a chredydwyr mewn perthynas â'r trefniadau wedi aros ym mantolenni'r Heddluoedd ar sail perthnasedd.

* Mae Heddlu Gogledd Cymru yn seilio ei gostau Swyddi Diogelwch Penodol ar incwm a gwariant yn hytrach na dyraniad yn seiliedig ar boblogaeth Cymru. Nid ydynt wedi'u cynnwys yn y Tasglu Rhanbarthol, sy'n gweithredu yn Heddluoedd De Cymru. Ar gyfer yr Uned Troseddau Cyfundrefnol Ranbarthol, mae Heddlu Gogledd Cymru yn cyfrannu at Ranbarth Gogledd-orllewin Lloegr a Gogledd Cymru.

Roedd y Datganiadau Gwariant ac Incwm ar gyfer 2022/23 ar gyfer y prif drefniadau cydweithio fel a ganlyn:

Dosbarthiad Gwasanaeth	Uned Cudd-wybodaeth Gwrthderfysgaeth/ Adran Arbennig	Cynghorwyr Arbenigol Gwrthderfysgaeth	Porth Gwrthderfysgaeth/Diogelwch Penodol	Uned Troseddau Cyfundrefnol Ranbarthol	Tasglu Rhanbarthol	Cyd-uned Arfau Saethu	Cyfanswm £'000
	Plismona Cenedlaethol	Plismona Cenedlaethol	Plismona Cenedlaethol	Cudd-wybodaeth Ymchwilio	Cudd-wybodaeth	Gweithrediadau Arbenigol	
Gwariant ar Gyflogau	9,233	551	3,661	9,046	1,840	14,466	38,797
Gwariant Nad ydyw'n Ymwneud â Chyflogau	1,468	43	441	1,893	510	1,751	6,106
Gwariant Gros	10,701	594	4,102	10,939	2,350	16,217	44,903
Incwm Grant Penodol	(10,689)	(594)	(4,102)	(5,804)	0	(1,493)	(22,682)
Incwm	(12)	0	0	0	(42)	(671)	(725)
Cyfanswm Incwm a Grantiau	(10,701)	(594)	(4,102)	(5,804)	(42)	(2,164)	(23,407)
(Gwarged) neu Ddiffyg – i'w ariannu o Gyfraniadau'r Heddlu fel a ganlyn							
Cyfraniadau'r Heddlu (Net)							
Dyfed-Powys	0	0	0	(1,044)	(469)	(4,216)	(5,729)
Gwent	0	0	0	(1,333)	(599)	(2,811)	(4,743)
De Cymru	0	0	0	(2,758)	(1,240)	(7,026)	(11,024)
Cyfanswm Cyfraniadau'r Heddlu	0	0	0	(5,135)	(2,308)	(14,053)	(21,496)

Roedd cyfraniad pob Heddlu tuag at Wariant ac Incwm ar gyfer 2022/23 fel a ganlyn:

Dosbarthiad Gwasanaeth a sail dosraniad y cytunwyd arni	Uned Cudd-wybodaeth Gwrthderfysgaeth/Adran Arbennig	Cynghorwyr Arbenigol Gwrthderfysgaeth	Porth Gwrthderfysgaeth/Diogelwch Penodol	Uned Troseddau Cyfundrefnol Ranbarthol	Tasglu Rhanbarthol	Cyd-uned Arfau Saethu	Cyfanswm £'000
	Plismona Cenedlaethol (Poblogaeth – sail budd cenedlaethol) £'000	Plismona Cenedlaethol (Poblogaeth – sail budd cenedlaethol) £'000	Plismona Cenedlaethol (Poblogaeth – sail budd cenedlaethol) £'000	Cudd-wybodaeth/ Ymchwilio (Poblogaeth – sail budd cenedlaethol) £'000	Cudd-wybodaeth (Cyfraniad Ariannol Cytunedig – darpariaeth leol) £'000	Gweithrediadau Arbenigol (Cyfraniad Ariannol Cytunedig – darpariaeth leol) £'000	
Dyfed-Powys	1,778	99	425	2,334	478	4,865	9,979
Gwent	2,027	113	484	2,661	610	3,243	9,138
Gogledd Cymru*	2,368	131	2,113	0	0	0	4,612
De Cymru	4,528	251	1,080	5,944	1,262	8,109	21,174
Gwariant Gros	10,701	594	4,102	10,939	2,350	16,217	44,903
Dyfed-Powys	(1,778)	(99)	(425)	(1,244)	(9)	(649)	(4,204)
Gwent	(2,027)	(113)	(484)	(1,402)	(11)	(433)	(4,470)
Gogledd Cymru*	(2,368)	(131)	(2,113)	0	0	0	(4,612)
De Cymru	(4,528)	(251)	(1,080)	(3,158)	(22)	(1,082)	(10,121)
Cyfanswm Incwm a Grantiau	(10,701)	(594)	(4,102)	(5,804)	(42)	(2,164)	(23,407)

Mae'r Datganiadau Gwariant ac Incwm ar gyfer 2021/22 ar gyfer y prif drefniadau cydweithredol fel a ganlyn:

Dosbarthiad Gwasanaeth	Uned Cudd-wybodaeth Gwrthderfysgaeth	Cynghorwyr Arbenigol Gwrthderfysgaeth	Porth Gwrthderfysgaeth/Diogelwch Penodol	Uned Troseddau Cyfundrefnol Ranbarthol	Tasglu Rhanbarthol	Cyd-uned Arfau Saethu	Cyfanswm
	Plismona Cenedlaethol	Plismona Cenedlaethol	Plismona Cenedlaethol	Cudd-wybodaeth Ymchwilio	Cudd-wybodaeth	Gweithrediadau Arbenigol	
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Gwariant Car Gyflogau	6,115	534	3,895	7,508	1,909	13,255	33,216
Gwariant Nad ydyw'n Ymwneud â Chyflogau	1,222	34	312	1,209	527	2,195	5,499
Gwariant Gros	7,337	568	4,207	8,717	2,436	15,450	38,715
Incwm Grant Penodol	(7,303)	(568)	(4,207)	(5,000)	0	(1,354)	(18,432)
Incwm	(34)	0	0	(86)	(46)	(265)	(431)
Cyfanswm Incwm a Grantiau	(7,337)	(568)	(4,207)	(5,086)	(46)	(1,619)	(18,863)
(Gwarged) neu Ddiffyg – i'w ariannu o Gyfraniadau'r Heddlu fel a ganlyn	0	0	0	3,631	2,390	13,831	19,852
Cyfraniadau'r Heddlu (Net)							
Dyfed-Powys	0	0	0	(739)	(486)	(4,149)	(5,374)
Gwent	0	0	0	(943)	(621)	(2,766)	(4,330)
De Cymru	0	0	0	(1,949)	(1,283)	(6,916)	(10,148)
Cyfanswm Cyfraniadau'r Heddlu	0	0	0	(3,631)	(2,390)	(13,831)	(19,852)

Mae cyfraniad pob Heddlu tuag at Wariant ac Incwm ar gyfer 2021/22 fel a ganlyn:

Dosbarthiad Gwasanaeth a sail dosraniad y cytunwyd arni	Uned Cudd-wybodaeth Gwrthderfysgaeth	Cynghorwyr Arbenigol Gwrthderfysgaeth	Porth Gwrthderfysgaeth/Diogelwch Penodol	Uned Troseddau Cyfundrefnol Ranbarthol	Tasglu Rhanbarthol	Cyd-uned Arfau Saethu	Cyfanswm £'000
	Plismona Cenedlaethol (Poblogaeth – sail budd cenedlaethol) £'000	Plismona Cenedlaethol (Poblogaeth – sail budd cenedlaethol) £'000	Plismona Cenedlaethol (Poblogaeth – sail budd cenedlaethol) £'000	Cudd-wybodaeth/ Ymchwilio (Poblogaeth – sail budd cenedlaethol) £'000	Cudd-wybodaeth (Cyfraniad Ariannol Cytunedig – darpariaeth leol) £'000	Gweithrediadau Arbenigol (Cyfraniad Ariannol Cytunedig – darpariaeth leol) £'000	
Dyfed-Powys	1,210	94	402	1,848	495	4,635	8,684
Gwent	1,385	107	461	2,114	633	3,090	7,790
Gogledd Cymru*	1,628	126	2,308	0	0	0	4,062
De Cymru	3,114	241	1,036	4,755	1,308	7,725	18,179
Gwariant Gros	7,337	568	4,207	8,717	2,436	15,450	38,715
Dyfed-Powys	(1,210)	(94)	(402)	(1,078)	(9)	(486)	(3,279)
Gwent	(1,385)	(107)	(461)	(1,234)	(12)	(324)	(3,523)
Gogledd Cymru*	(1,628)	(126)	(2,308)	0	0	0	(4,062)
De Cymru	(3,114)	(241)	(1,036)	(2,774)	(25)	(809)	(7,999)
Cyfanswm Incwm a Grantiau	(7,337)	(568)	(4,207)	(5,086)	(46)	(1,619)	(18,863)

12. Cydnabyddiaeth ariannol swyddogion

Uwch-weithwyr – Roedd y tâl a dalwyd i uwch-weithwyr y Prif Gwnstabl yn 2022/23 fel a ganlyn:

	Blwydd yn	O	I	Cyflog cyfwerth ag amser llawn ar 31.03.23 neu'r dyddiad gorffen £	Cyflog gwirioneddol, gan gynnwys lwfansau £	Buddion mewn nwyddau neu wasanaethau - adleoli a rhent £	Buddion mewn nwyddau neu wasanaethau - adleoli a rhent £	Talu yn lle Rhybudd / Taliad Ymadael £	Cyfanswm y gydnabyddiaeth heb gynnwys cyfraniadau pensiwn £	Cyfraniadau pensiwn £	Cyfanswm y gydnabyddiaeth gan gynnwys cyfraniadau pensiwn £
Prif Gwnstabl	2022/23	01/04/2022	31/03/2023	163,208	162,336	0	0	0	162,336	50,324	212,660
Dirprwy Brif Gwnstabl*	2022/23	01/04/2022	19/03/2023	124,530	126,245	0	0	0	126,245	41,412	167,657
Prif Gwnstabl Cynorthwyol	2022/23	01/04/2022	20/08/2022	119,220	46,150	0	0	0	46,150	14,306	60,456
Prif Gwnstabl Cynorthwyol Dros Dro (A)	2022/23	05/03/2023	31/03/2023	107,622	7,803	6,099	0	0	13,902	2,419	16,321
Prif Gwnstabl Cynorthwyol Dros Dro (B)	2022/23	10/07/2022	31/03/2023	114,306	84,314	4,800	0	0	89,114	25,635	114,749
Cyfarwyddwr Cyllid/Prif Swyddog Ariannol y Prif Gwnstabl	2022/23	01/04/2022	31/03/2023	96,468	96,468	0	0	0	96,468	17,171	113,639
Cyfanswm 2022/23					523,316	10,899	0	0	534,215	151,267	685,482

*ar 20 Mawrth 2023, dechreuodd y Dirprwy Brif Gwnstabl ar secondiad gyda Phrifysgol De Cymru yn swydd Rheolwr Rhaglen – Ymchwil ac Arloesi HYDRA. Ni dderbyniwyd unrhyw incwm ar gyfer y secondiad hwn.

Darperir cerbydau i'r Prif Gwnstabl a'r Dirprwy Brif Gwnstabl, fodd bynnag nid oes unrhyw rwymedigaeth i dalu treth incwm mewn perthynas â'r budd gan fod y dda swyddog hyn ar alwad drwy'r amser. Mae hyn yn unol ag Adran 248A o'r Ddeddf Treth Incwm (Enillion a Phensiynau), sy'n datgan: "1) Mae'r adran hon yn gymwys pan sicrhau fod a) cerbyd brys ar gael i berson a gyflogir mewn gwasanaeth brys at ddefnydd preifat y person a b) os yw'r telerau ar gyfer sicrhau ei fod ar gael yn gwahardd ei ddefnydd preifat ac eithrio pan fo'r person ar alwad neu'n cymryd rhan mewn gwaith ar alwad neu'n cymryd rhan mewn cymudo ar alwad ac c) nad yw'r person yn gwneud defnydd preifat ohono ac eithrio o dan amgylchiadau o'r fath, 2) Nid oes atebolrwydd i dalu treth incwm yn rhinwedd Pennod 6 neu 10 neu Ran 3 (buddion trethadwy: ceir, faniau ac ati ac atebolrwydd gweddilliol i godi tâl) mewn perthynas â'r budd."

Gweithwyr uwch – Roedd y gydnabyddiaeth a dalwyd i uwch weithwyr y Prif Gwnstabl yn 2021/22 fel a ganlyn:

	Blwydd yn	O	I	Cyflog cyfwerth ag amser llawn ar 31.03.22 neu'r dyddiad gorffen £	Cyflog gwirioneddol, gan gynnwys lwfansau £	Buddion mewn nwyddau neu wasanaethau - ceir ar brydles (Nodyn 1) £	Buddion mewn nwyddau neu wasanaethau - adleoli a rhent £	Talu yn lle Rhybudd / Taliad Ymadael £	Cyfanswm y gydnabyddiaeth heb gynnwys cyfraniadau pensiwn £	Cyfraniadau pensiwn £	Cyfanswm y gydnabyddiaeth gan gynnwys cyfraniadau pensiwn £
Prif Gwnstabl	2021/22	12/12/2021	31/03/2022	161,115	48,941	0	12,169	0	61,110	15,172	76,282
Prif Gwnstabl Dros Dro	2021/22	01/04/2021	11/12/2022	146,469	104,956	0	0	0	104,956	28,964	133,920
Dirprwy Brif Gwnstabl	2021/22	12/12/2021	31/03/2022	122,628	38,086	0	0	0	38,086	11,547	49,633
Dirprwy Brif Gwnstabl Dros Dro	2021/22	01/04/2021	11/12/2022	122,628	85,378	0	0	0	85,378	26,467	111,845
Prif Gwnstabl Cynorthwyol	2021/22	12/12/2021	31/03/2022	119,220	36,215	0	0	0	36,215	11,227	47,442
Prif Gwnstabl Cynorthwyol Dros Dro	2021/22	01/04/2021	11/12/2022	105,600	73,523	0	0	0	73,523	19,760	93,283
Prif Gwnstabl Cynorthwyol – Cydweithrediad Cymru Gyfan	2021/22	01/04/2021	29/01/2022	105,600	89,053	4,893	0	0	93,946	27,104	121,050
Cyfarwyddwr Cyllid/Prif Swyddog Ariannol y Prif Gwnstabl	2021/22	01/04/2021	31/03/2022	94,482	94,482	0	0	0	94,482	16,818	111,300
Cyfanswm 2021/22					570,634	4,893	12,169	0	587,696	157,059	744,755

Nodyn 1: Darperir cerbydau i'r Prif Gwnstabl a'r Dirprwy Brif Gwnstabl, fodd bynnag nid oes unrhyw rwymedigaeth i dalu treth incwm mewn perthynas â'r budd gan fod y ddau swyddog hyn ar alwad drwy'r amser. Mae hyn yn unol ag Adran 248A o'r Ddeddf Treth Incwm (Enillion a Phensiynau), sy'n datgan: "1) Mae'r adran hon yn gymwys pan sicrhau fod a) cerbyd brys ar gael i berson a gyflogir mewn gwasanaeth brys at ddefnydd preifat y person a b) os yw'r telerau ar gyfer sicrhau ei fod ar gael yn gwahardd ei ddefnydd preifat ac eithrio pan fo'r person ar alwad neu'n cymryd rhan mewn gwaith ar alwad neu'n cymryd rhan mewn cymudo ar alwad ac c) nad yw'r person yn gwneud defnydd preifat ohono ac eithrio o dan amgylchiadau o'r fath, 2) Nid oes atebolrwydd i dreth incwm yn codi yn rhinwedd Pennod 6 neu 10 neu Ran 3 (buddion trethadwy: ceir, faniau ac ati ac atebolrwydd gweddilliol i godi tâl) mewn perthynas â'r budd."

Gweithwyr eraill (ac eithrio uwch swyddogion – wedi'u rhestru uchod)

Talwyd y symiau canlynol i weithwyr eraill y Prif Gwnstabl sy'n derbyn mwy na £60,000 o gydnabyddiaeth am y flwyddyn (ac eithrio cyfraniadau pensiwn y cyflogwr):

2021/22 Nifer y gweithwyr		2022/23 Nifer y gweithwyr
31	£60,000 - £64,999*	38
4	£65,000 - £69,999	10
3	£70,000 - £74,999	2
8	£75,000 - £79,999	5
2	£80,000 - £84,999	5
4	£85,000 - £89,999	2
2	£90,000 - £94,999	5
1	£95,000 - £99,999	0
0	£100,000-£104,999	1
0	£105,000-£109,999	0
0	£110,000-£114,999	0
0	£115,000-£119,999	0
0	£120,000-£124,999	0
1	£125,000-£129,999**	0

*Bu un gweithiwr yn gweithio oriau rhan amser yn ystod y flwyddyn ond mae pro rata ei gyflog wedi'i gyfrifo i gyfwerth ag amser llawn ac felly byddai'n cael ei gynnwys yn y band £60,000 - £64,999

** Mae cydnabyddiaeth yn cynnwys iawndal am golli swydd

Cyflogau dros £150,000

Mae un heddwes, Dr Richard Lewis, Prif Gwnstabl, yn derbyn tâl blynyddol o £163,208 (2021/22: £161,115)

Cymhareb Cydnabyddiaeth y Prif Gwnstabl

Mae Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) yn 2014 fel y'u diwygiwyd, yn ei gwneud yn ofynnol i ddatgelu'r wybodaeth ganlynol am y gymhareb gydnabyddiaeth.

- cydnabyddiaeth Prif Gwnstabl y corff yn ystod y flwyddyn y mae'r cyfrifon yn berthnasol iddi
- canolrif cydnabyddiaeth cyfwerth ag amser llawn holl weithwyr y corff a oedd yn eu swyddi ar 31 Mawrth 2023; a
- y gymhareb rhwng y swm yn is-baragraff (a) a'r swm yn is-baragraff (b).

Mae cydnabyddiaeth yn cynnwys cyflog sylfaenol, goramser, lwfansau a buddion mewn nwyddau neu wasanaethau.

Cydnabyddiaeth flynyddol y Prif Gwnstabl oedd £163,208 (2021/22: £161,115). Ni dderbyniodd y Prif Gwnstabl unrhyw fudd mewn nwyddau yn ystod 2022/23(2021/22: £12,169)

Canolrif cydnabyddiaeth cyfwerth ag amser llawn holl weithwyr y Prif Gwnstabl ar 31 Mawrth 2023 oedd £37,083 (2021/22: £35,485)

Y gymhareb rhwng cydnabyddiaeth y Prif Gwnstabl a chanolrif cydnabyddiaeth gweithwyr y Prif Gwnstabl oedd 4:40:1 (2021/22: 4:86:1)

Aelodau

Mae'r Cynllun Llywodraethu yn nodi y dylai treuliau Aelodau gael eu rhannu'n gyfartal rhwng y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl. Yn 2022/23, cyfanswm y lwfansau a'r treuliau a dalwyd oedd £4,000 (2021/22: £2,000). Gan nad yw 50% o'r swm hwn yn sylweddol, nid yw'r costau wedi'u cyfrif yng nghyfrifon y Prif Gwnstabl ond maent wedi'u cyfrif yn llawn yng nghyfrifon y Grŵp.

13. Costau archwilio allanol

Aeth y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl i ffioedd archwilio allanol ar y cyd ag Archwilio Cymru. Rhennir cyfanswm y costau yn gyfartal rhwng Datganiad o Gyfrifon y Grŵp/Comisiynydd a Datganiad Cyfrifon y Prif Gwnstabl.

2021/22 £'000	Maes Gwaith Archwilio	2022/23 £'000
79	Archwilio Cyfrifon	79
5	Defnydd o Adnoddau	5
0	Ffi ychwanegol am waith pellach	22
84	Cyfanswm	106

Mae'r ffi ychwanegol am waith pellach yn adlewyrchu'r amser ychwanegol oedd ei angen i archwilio cyfrifon 2021/22, roedd hyn o ganlyniad i faterion perthnasol yn gysylltiedig â phrisiau asedau a phensiynau.

14. Partïon cysylltiedig

Mae'n ofynnol i'r Prif Gwnstabl ddatgelu trafodion sylweddol gyda phartïon cysylltiedig, h.y., cyrff neu unigolion sydd â'r potensial i reoli neu ddylanwadu ar y Grŵp/Comisiynydd neu i gael eu rheoli neu ddylanwadu gan y Prif Gwnstabl. Mae datgelu'r trafodion hyn yn galluogi darllenwyr i asesu i ba raddau y gallai'r Grŵp/Comisiynydd fod wedi'u cyfyngu yn eu gallu i weithredu'n annibynnol neu y gallai fod wedi sicrhau'r gallu i gyfyngu ar allu parti arall i fargeinio'n rhydd gyda'r Prif Gwnstabl.

Llywodraeth Ganolog

Mae gan lywodraeth ganolog ddylanwad sylweddol dros weithrediadau cyffredinol Heddlu Dyfed-Powys a'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd gan ei bod yn gyfrifol am ddarparu'r fframwaith statudol y mae Heddlu Dyfed-Powys a Chomisiynydd yr Heddlu a Throsedd yn gweithredu oddi mewn iddo. Mae hefyd yn darparu'r rhan fwyaf o'r cyllid ar ffurf grantiau ac yn rhagnodi telerau llawer o'r trafodion sydd gan Heddlu Dyfed-Powys a Chomisiynydd yr Heddlu a Throsedd â phartïon eraill. Derbynnir nifer o grantiau gan y Swyddfa Gartref a Llywodraeth Cymru, ac mae gan y rhan fwyaf ohonynt delerau ac amodau llym a nodir y rhain yn Nodyn 31.

Llywodraeth Leol

Mae Comisiynydd Heddlu a Throsedd Dyfed-Powys yn derbyn incwm ar ffurf praeseptau o Gronfeydd Casglu'r Dreth Gyngor Awdurdodau Lleol. Mae'r incwm a dderbyniwyd ar gyfer 2022/23 a 2021/22 wedi'i nodi fel a ganlyn:

2021/22 £'000		2022/23 £'000
(20,509)	Cyngor Sir Caerfyrddin	(21,675)
(15,758)	Cyngor Sir Penfro	(17,481)
(17,246)	Cyngor Sir Powys	(18,301)
(8,793)	Cyngor Sir Ceredigion	(9,304)
(62,306)	Cyfanswm	(66,761)

Endidau a Reolir neu a Ddylanwadir yn Sylweddol arnynt gan y Prif Gwnstabl

Mae Prif Swyddog Ariannol y Prif Gwnstabl yn ymddiriedolwr ymddiriedolaeth "Dyfed-Powys Diogel". Yn 2022/23 ni chynhaliodd y Prif Gwnstabl unrhyw drafodion ariannol gyda "Dyfed-Powys Diogel" (2021/22: dim). Mae rhagor o wybodaeth am yr Ymddiriedolaeth wedi'i chynnwys yn nodyn 40 o'r Datganiad o Gyfrifon Grŵp.

Aelodau'r Cydbwyllgor Archwilio

Dangosir cyfanswm y lwfansau a'r treuliau a dalwyd i aelodau yn ystod y flwyddyn 2022/23 yn nodyn 12.

Yn ystod 2022/23, mae un aelod o'r Cydbwyllgor Archwilio wedi bod yn cael ei gyflogi gan Gymdeithas Tai Barcud sy'n bartner i Heddlu Dyfed-Powys. Yn ystod blwyddyn ariannol 2022/23, nid oedd unrhyw drafodion rhwng y Prif Gwnstabl a'r Gymdeithas Tai.

15. Prydlesi**Prif Gwnstabl fel Prydlesai**Prydlesi Cyllid

Nid oes gan y Prif Gwnstabl unrhyw Brydlesi Ariannol.

Prydlesau Gweithredu

Mae Prif Gwnstabl Dyfed-Powys yn prydlesu eiddo oddi wrth berchnogion eiddo eraill lle bo'n briodol ac yn fforddiadwy, i ddarparu llety addas ar gyfer plismona gweithredol a chymorth. Mae gan Heddlu Dyfed-Powys hefyd brydlesi gweithredu ar gyfer peiriannau ac offer sy'n cynnwys llungopiwr.

Yr isafswm taliadau prydles yn y dyfodol sy'n ddyledus o dan brydlesi na ellir eu canslo yn y dyfodol yw:

31 Mawrth 2022 £'000		31 Mawrth 2023 £'000
192	Heb fod yn hwyrach na blwyddyn	204
300	Hwyrach na blwyddyn a dim hwyrach na phum mlynedd	402
314	Hwyrach na phum mlynedd	645
806	Cyfanswm	1,251

Y gwariant a godwyd ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn ystod y flwyddyn mewn perthynas â'r prydles hyn oedd:

2021/22 £'000		2022/23 £'000
224	Isafswm taliadau prydles	220
224	Cyfanswm	220

16. Buddion terfynu

Talwyd un pecyn ymadael (gan gynnwys taliad yn lle rhybudd) yn ystod 2022/23 (2021/22: dau).

Band cost pecyn gadael	2021/22		2022/23	
	Nifer yr ymadawiadau y cytunwyd arnynt ym mhob band FTE	Cost ymadael (gan gynnwys taliad yn lle rhybudd) £'000	Nifer yr ymadawiadau y cytunwyd arnynt ym mhob band FTE	Cost ymadael (gan gynnwys taliad yn lle rhybudd) £'000
£0 - £20,000	1.0	1	1.0	2
£20,001 - £40,000	0.0	0	0.0	0
£40,001 - £60,000	0.0	0	0.0	0
£60,001 - £80,000	1.0	68	0.0	0
	2.0	69	1.0	2

17. Cynlluniau pensiwn buddion diffiniedig

Cymryd rhan mewn cynlluniau pensiwn

Fel rhan o delerau ac amodau cyflogaeth ei swyddogion, mae'r Prif Gwnstabl yn gwneud cyfraniadau tuag at gost buddion ôl-gyflogaeth. Er na fydd y buddion hyn yn daladwy hyd nes y bydd gweithwyr yn ymddeol, mae gan y Prif Gwnstabl ymrwymiad i wneud y taliadau sydd angen eu datgelu ar yr adeg y mae gweithwyr yn ennill eu hawl iddynt yn y dyfodol.

Mae'r Prif Gwnstabl yn cymryd rhan mewn dau gynllun ôl-gyflogaeth:

- Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, a weinyddir yn lleol gan Gyngor Sir Caerfyrddin – mae hwn yn gynllun buddion diffiniedig wedi'i ariannu CARE (Career Average Revalued Earnings – Enillion Cyfartalog Gyrfa wedi'u Hailbriso), sy'n golygu bod y

Prif Gwnstabl a'r gweithwyr yn talu cyfraniadau i gronfa, wedi'i chyfrifo ar lefel a fwriedir i fantoli'r rhwymedigaethau pensiynau gydag asedau buddsoddi. Dylid nodi bod yr holl staff yn cael eu cyflogi gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd, ond mae'r mwyafrif o'r staff o dan gyfarwyddyd a rheolaeth y Prif Gwnstabl. Mae costau wedi'u dosrannu i adlewyrchu hyn.

- Cynllun Pensiwn Swyddogion yr Heddlu – mae hwn yn gynllun buddion diffiniedig heb ei ariannu CARE (Career Average Revalued Earnings – Enillion Cyfartalog Gyrfa wedi'u Hailbriso), felly nid oes gan y gronfa asedau buddsoddi. Ariennir buddion sy'n daladwy gan gyfraniadau gan gyflogwyr a gweithwyr a thelir unrhyw wahaniaeth rhwng buddion taladwy a chyfraniadau derbyniadwy gan grant atodol gan y Swyddfa Gartref trwy'r Comisiynydd.

Prisio Rhwymedigaethau'r Cynllun

Fel rhan allweddol o'r ymarfer llunio Datganiad Cyfrifon blynyddol, cyflogir actiwariadaid i gynnal asesiad o rwymedigaethau, asedau a chostau pensiwn i'w cynnwys yn y Fantolen a'r Datganiad Gwariant ac Incwm Cynhwysfawr o dan Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS). Yn draddodiadol cynhaliwyd y rhain ar sail prisiad llawn bob tair blynedd gyda dull treigl ymlaen yn cael ei gymhwyso yn y blynyddoedd interim.

Trafodion sy'n Ymwneud â Buddion Ôl-gyflogaeth

Mae cost buddion ymddeoliad yn cael ei chydabod yn nghost gwasanaethau a adroddir pan gânt eu hennill gan weithwyr, yn hytrach na phan fydd y buddion yn cael eu talu fel pensiynau yn y pen draw.

Mae'r costau hyn yn cael eu gwrthdroi o gyfrifon y Prif Gwnstabl i gyfrifon y Comisiynydd gan nad yw'r Prif Gwnstabl yn gyfrifol am ddal unrhyw gronfeydd wrth gefn. Dangosir hyn fel trosglwyddiad o fewn grŵp a gellir ei weld yn y tabl canlynol:

	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol		Cynllun Pensiwn yr Heddlu	
	2021/22 £'000	2022/23 £'000	2021/22 £'000	2022/23 £'000
Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr				
Cost gwasanaethau				
Cost gwasanaeth presennol	(10,954)	(12,026)	(36,313)	(38,181)
Cost gwasanaeth yn y gorffennol (gan gynnwys McCloud)	0	0	0	0
Arall	(109)	(119)	0	0
Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi				
Cost llog net	(1,784)	(2,040)	(34,591)	(44,934)
Cyfanswm y Budd Ôl Gyflogaeth a Godwyd ar Warged neu Ddiffyg Darparu Gwasanaethau	(12,847)	(14,185)	(70,904)	(83,115)
Budd Ôl Gyflogaeth Arall a Godwyd ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr				
Ailfesur y rhwymedigaeth buddion diffiniedig net yn cynnwys				
Elw ar asedau'r cynllun (ac eithrio'r swm sydd wedi'i gynnwys yn y gost llog net)	8,173	(9,216)	0	0
(Ennill)/colli profiad	(597)	(23,452)	13,822	(87,952)
Enillion a cholledion ailfesur yn deillio o newidiadau mewn tybiaethau demograffig	1,984	7,202	38,616	9,302
Enillion a cholledion ailfesur yn deillio o newidiadau mewn tybiaethau ariannol	5,587	121,904	(47,596)	676,302
* Addasiad gwarged IFRIC 14	0	(9,663)	0	0
Cyfanswm y Budd Ôl Gyflogaeth a Godwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	2,300	72,590	(66,062)	514,537
Costau Comisiynu (trosglwyddo o fewn grŵp)	(2,300)	(72,590)	66,062	(514,537)
Cost net	0	0	0	0
Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn				
Gwrthdroi taliadau net a wnaed i'r Gwarged neu'r Diffyg o ran Darparu Gwasanaethau ar gyfer buddion ôl-gyflogaeth yn unol â'r Cod	0	0	0	0
Swm gwirioneddol a godwyd yn erbyn Balans y Gronfa Gyffredinol ar gyfer pensiynau yn y flwyddyn				
Cyfraniadau cyflogwyr yn daladwy i'r cynllun	0	0	0	0

Mae trosglwyddiad o fewn grŵp wedi'i gynnwys yng nghyfrifon y Prif Gwnstabl, gan nad yw'r Prif Gwnstabl yn gyfrifol am reoli cronfeydd wrth gefn.

* Ased Pensiynau Newydd yn 2022/23 – addasiad gwarged IFRIC

Roedd Mantolen IAS19 yn dangos gwarged ar gyfer Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol o £9.881 miliwn ar 31 Mawrth 2023.

Mae 'IFRIC 4 - IAS19 – Y Cyfyngiad ar Ased Budd Diffiniedig, Isafswm y Gofyniad Cyllido a'u Rhyngweithio' yn mynd i'r afael ag i ba raddau y gellir cydnabod gwarged IAS19 ar y fantolen ac yn nodi, pan fydd gan endid warged, y bydd yn mesur yr ased buddion diffiniedig net fel yr isaf o:

- a) Y gwarged yn y cynllun buddion diffiniedig; a
- b) Uchafswm yr ased, a bennir gan ddefnyddio'r gyfradd ddisgownt (IAS19).

Yr uchafswm asedau yw "gwerth presennol unrhyw fuddion economaidd sydd ar gael ar ffurf ad-daliadau o'r cynllun neu ostyngiadau mewn cyfraniadau i'r cynllun yn y dyfodol".

Gwnaed cyfrifiadau a phenderfynwyd bod angen addasu uchafswm asedau i ddod â gwarged net yr ased i lawr i £ddim. Mae hyn er mwyn atal y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol rhag dangos ased sy'n perthyn i aelodau'r cynllun yn hytrach na'r cynllun ei hun.

Roedd £9.663 miliwn o warged Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn ymwneud â chostau cyflogaeth a dynnwyd gan y Prif Gwnstabl ac roedd £0.218 miliwn yn ymwneud â chostau cyflogaeth a ysgwyddwyd gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Asedau a Rhwymedigaethau Pensiynau a gydnabyddir yn y Fantolen

Mae'r rhan fwyaf o'r costau cyflogaeth yn cael eu hysgwyddo gan y Prif Gwnstabl, felly mae asedau a rhwymedigaethau sy'n ymwneud â buddion ôl-gyflogaeth yn aros yng nghyfrifon y Prif Gwnstabl.

Y rhwymedigaeth net sy'n deillio o'r rhwymedigaeth buddion diffiniedig:

2022/23	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol £'000	Cynllun Pensiwn yr Heddlu £'000	Cyfanswm £'000
Gwerth presennol y rhwymedigaeth buddion diffiniedig	(175,504)	(1,073,421)	(1,248,925)
Gwerth teg asedau'r cynllun	185,385	0	185,385
* Addasiad gwarged IFRIC 14	(9,881)	0	(9,881)
Rhwymedigaeth net yn deillio o rwymedigaeth buddion diffiniedig (Grŵp)	0	(1,073,421)	(1,073,421)
Swm i'w briodoli i Gomisiynydd yr Heddlu a Throseddu	(1,943)	0	(1,943)
Rhwymedigaeth net yn deillio o rwymedigaeth buddion diffiniedig	(1,943)	(1,073,421)	(1,075,364)

2021/22	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol £'000	Cynllun Pensiwn yr Heddlu £'000	Cyfanswm £'000
Gwerth presennol y rhwymedigaeth buddion diffiniedig	(265,357)	(1,621,351)	(1,886,708)
Gwerth teg asedau'r cynllun	185,847	0	185,847
Rhwymedigaeth net yn deillio o rwymedigaeth buddion diffiniedig (Grŵp)	(79,510)	(1,621,351)	(1,700,861)
Swm i'w briodoli i Gomisiynydd yr Heddlu a Throseddu	(616)	0	(616)
Rhwymedigaeth net yn deillio o rwymedigaeth buddion diffiniedig	(80,126)	(1,621,351)	(1,701,477)

Cysoni'r symudiadau yng Ngwerth Teg Asedau'r Cynllun:

	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol		Cynllun Pensiwn yr Heddlu	
	2021/22 £'000	2022/23 £'000	2021/22 £'000	2022/23 £'000
Gwerth teg agoriadol asedau'r cynllun	170,475	185,847	0	0
Incwm llog	3,786	5,322	0	0
Enillion / (colled) ailfesur – Yr elw ar asedau'r cynllun, heb gynnwys y swm sydd wedi'i gynnwys yn y gost llog net	8,505	(9,423)	0	0
Cyfraniadau gan y cyflogwr	4,920	5,293	33,904	33,393
Cyfraniadau gan weithwyr i'r cynllun	1,787	1,940	6,141	6,469
Buddion a dalwyd	(3,517)	(3,475)	(40,045)	(39,862)
Arall (os yn berthnasol)	(109)	(119)	0	0
Gwerth teg terfynol asedau'r cynllun	185,847	185,385	0	0

Cysoni gwerth presennol rhwymedigaethau'r cynllun (rhwymedigaeth buddion diffiniedig):

	Rhwymedigaethau wedi'u Hariannu: Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol		Rhwymedigaethau heb eu Hariannu: Cynllun Pensiwn yr Heddlu	
	2021/22 £'000	2022/23 £'000	2021/22 £'000	2022/23 £'000
Balans Agoriadol ar 1 Ebrill	(257,304)	(265,357)	(1,589,193)	(1,621,351)
Cost gwasanaeth presennol	(11,399)	(12,296)	(36,313)	(38,181)
Cost llog	(5,642)	(7,408)	(34,591)	(44,934)
Cyfraniadau gan gyfranogwyr y cynllun	(1,787)	(1,940)	(6,141)	(6,469)
Enillion / (colledion) ailfesur				
Enillion / colledion ailfesur yn deillio o newidiadau mewn tybiaethau demograffig	2,065	7,363	13,822	9,302
Enillion / colledion ailfesur yn deillio o newidiadau mewn tybiaethau ariannol	5,814	124,637	38,616	676,302
Arall (os yn berthnasol)	(621)	(23,978)	(47,596)	(87,952)
Cost gwasanaeth yn y gorffennol (gan gynnwys McCloud)	0	0	0	0
Colledion / enillion ar gwtogi (lle bo'n berthnasol)	0	0	0	0
Buddion a Dalwyd	3,517	3,475	40,045	39,862
Balans cau ar 31 Mawrth	(265,357)	(175,504)	(1,621,351)	(1,073,421)

Asedau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol

	2021/22 £'000	2022/23 £'000
Gwerth teg asedau'r Cynllun		
Arian parod a chyfwerth ag arian parod	3,159	1,335
Offerynnau ecwiti	134,312	137,908
Bondiau	17,228	14,126
Eiddo	24,290	24,934
Symiau eraill	6,858	7,082
Cyfanswm Asedau	185,847	185,385

Sail ar gyfer amcangyfrif Asedau a Rhwymedigaethau

Aseswyd rhwymedigaethau ar sail actiwaraid gan ddefnyddio'r dull credyd uned rhagamcanol, sef amcangyfrif o'r pensiynau a fydd yn daladwy yn y dyfodol yn dibynnu ar dybiaethau gan gynnwys cyfraddau marwolaethau a lefelau cyflog.

Amcangyfrifwyd rhwymedigaethau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol a chynllun pensiwn Swyddogion yr Heddlu gan Mercer Limited, cwmni annibynnol o actiwariaid.

Y tybiaethau arwyddocaol a ddefnyddiwyd gan yr actiwari yw:

Marwolaethau a Thybiaethau Eraill	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol		Cynllun Pensiwn yr Heddlu	
	2021/22	2022/23	2021/22	2022/23
Hirhoedledd yn 65 (60 ar gyfer cynllun yr heddlu) ar gyfer pensiynwyr presennol				
Dynion	23.0	21.9	26.2	25.9
Merched	24.9	24.1	28.4	28.2
Hirhoedledd yn 65 (60 ar gyfer cynllun yr heddlu) ar gyfer pensiynwyr y dyfodol				
Dynion	24.4	23.3	28.5	27.9
Merched	27.1	26.0	30.6	30.1
Tybiaethau eraill				
Cyfradd chwyddiant	3.2%	2.7%	3.2%	2.7%
Cyfradd cynnydd mewn cyflogau	4.7%	4.2%	4.8%	4.2%
Cyfradd cynnydd mewn pensiynau	3.3%	2.8%	3.3%	2.8%
Cyfradd ar gyfer disgowntio rhwymedigaethau cynllun	2.8%	4.8%	2.8%	4.8%

Mae amcangyfrif y rhwymedigaeth buddion diffiniedig yn sensitif i dybiaethau actiwaraid a nodir yn y tabl uchod.

Mae'r dadansoddiadau sensitifrwydd isod wedi'u pennu ar sail newidiadau rhesymol posibl i'r tybiaethau sy'n digwydd ar ddiwedd y cyfnod adrodd. Mae'r dadansoddiadau sensitifrwydd yn rhagdybio ar gyfer pob newid bod y dybiaeth a ddadansoddiwyd yn newid tra bod yr holl dybiaethau eraill yn aros yn gyson. Mae'r tybiaethau o ran hirhoedledd, er enghraifft, yn tybio bod disgwylid oes yn cynyddu neu'n gostwng i ddynion a merched. Yn ymarferol, mae hyn yn annhebygol o ddigwydd, a gall newidiadau yn rhai o'r tybiaethau fod yn rhyngberthynol. Mae'r amcangyfrifon yn y dadansoddiadau sensitifrwydd wedi dilyn y polisiau cyfrifo ar gyfer y cynllun h.y., ar sail actiwaraid gan ddefnyddio'r dull rhagamcanu uned credyd. Nid oedd y dulliau a'r mathau o dybiaethau a ddefnyddiwyd wrth baratoi'r dadansoddiadau sensitifrwydd isod yn newid o'r rhai a ddefnyddiwyd yn y cyfnod blaenorol.

Cynllun Heddlu Llywodraeth Leol 2022/23	Effaith ar y rhwymedigaeth buddion diffiniedig yn y cynllun	
	Cynnydd £'000	Gostyngiad £'000
Hirhoedledd (cynnydd o 1 flwyddyn)	3,421	0
Cyfradd chwyddiant (cynnydd o 0.1%)	9,193	0
Cyfradd cynnydd mewn cyflogau (cynnydd o 0.1%)	1,975	0
Cyfradd ar gyfer disgowntio rhwymedigaethau cynllun (cynnydd o 0.1%)	0	16,572

Cynllun Pensiwn yr Heddlu 2022/23	Effaith ar y rhwymedigaeth buddion diffiniedig yn y cynllun	
	Cynnydd £'000	Gostyngiad £'000
Hirhoedledd (cynnydd o 1 flwyddyn)	21,940	0
Cyfradd chwyddiant (cynnydd o 0.1%)	47,991	0
Cyfradd cynnydd mewn cyflogau (cynnydd o 0.1%)	11,450	0
Cyfradd ar gyfer disgowntio rhwymedigaethau cynllun (cynnydd o 0.1%)	0	86,480

Cynllun Heddlu Llywodraeth Leol – Effaith ar Lif Arian Parod

Amcanion y cynllun yw cadw cyfraniadau cyflogwyr ar gyfradd mor gyson â phosibl. Mae'r Grŵp wedi cytuno ar strategaeth gydag actiwari'r cynllun i gyflawni lefel ariannu o 100% dros y tair blynedd nesaf. Cwblhawyd y Prisiad Actiwaraidd diweddaraf ar 31 Mawrth 2023 a dangosir manylion cyfraddau cyflogwyr blaenorol a chyfredol isod.

Blwyddyn	Cyfradd cyflogwr
2024/25	16.8%
2023/24	16.8%
2022/23	17.8%

Ailaseswyd y gyfradd gyfraniadau fel rhan o'r Prisiad Actiwaraidd yn ystod 2022/23. Bydd cyfraniadau newydd yn daladwy o 1 Ebrill 2023.

Achosion Cyfreithiol

Ar hyn o bryd mae gan y Prif Gwnstabl, ynghyd â Phrif Gwnstabiliaid eraill a'r Swyddfa Gartref, nifer o hawliadau mewn perthynas â gwahaniaethu anghyfreithlon yn deillio o ddarpariaethau trosiannol yn Rheoliadau Pensiwn yr Heddlu 2015. Roedd yr hawliadau hyn yn erbyn Cynllun Pensiwn yr Heddlu (achos Aarons) wedi'u cadw y tu ôl i ddyfarniad McCloud/Sargeant yn flaenorol ond maent bellach wedi'u codi a chynhaliwyd gwrandawriad rheoli achos ar 25 Hydref 2019. Roedd Gorchymyn dilynol 28 Hydref 2019 yn cynnwys datganiad interim bod hawl gan yr hawlwr i gael eu trin fel pe baent wedi cael amddiffyniad trosiannol llawn ac wedi aros yn eu cynllun presennol ar ôl 1 Ebrill 2015. Er bod y datganiad interim yn berthnasol i hawlwr yn unig, gwnaeth y Llywodraeth yn glir drwy Ddatganiad Ysgrifenedig Gweinidogol ar 25 Mawrth 2020 y byddai'r rhai nad ydynt yn hawlio yn cael eu trin yn yr un modd.

Ar 16 Gorffennaf 2020, cyhoeddodd Trysorlys EF ymgynghoriad ynghylch trefniadau trosiannol ar gyfer pensiynau'r sector cyhoeddus i ddileu gwahaniaethu fel y'i nodwyd yn achosion McCloud/Sargeant. Esboniodd yr ymgynghoriad y byddai'r cynigion a nodwyd ond yn berthnasol i'r rhai a ddechreuodd eu gwasanaeth ar neu cyn 31 Mawrth 2012 ac a oedd yn parhau yn y gwasanaeth ar 1 Ebrill 2015.

Ar 4 Chwefror 2021, cyhoeddodd Trysorlys EF ei ymateb i'r ymgynghoriad a oedd yn cadarnhau'r trefniadau unioni a nodwyd yn yr ymgynghoriad, ac yn nodi y byddai aelodau'n cael dewis p'un a ydynt am gadw buddion o'u cynllun pensiwn etifeddol, neu eu cynllun newydd, yn ystod y cyfnod unioni (2015-2022). Bydd y dewis hwn yn cael ei ohirio i aelodau tan ymddeoliad. Gan na nododd canfyddiadau'r Tribiwnlys Cyflogaeth gwreiddiol fod cyflwyno'r cynlluniau pensiwn sector cyhoeddus newydd yn wahaniaethol (yn hytrach y darpariaethau trosiannol oedd felly), bydd y cynlluniau etifeddol yn cael eu dileu o fis Ebrill 2022 a'u disodli gan y cynlluniau pensiwn newydd a gyflwynwyd yn wreiddiol yn 2015.

Rhwymedi McCloud

Rhedodd ffenestr rhwymedi McCloud rhwng 1 Ebrill 2015 a 31 Mawrth 2022. Bydd aelodau cymwys yn gallu dewis o ba gynllun y maent yn dymuno derbyn buddion am y cyfnod hwn. Oherwydd y strwythurau buddion gwahanol, mae'r Actiwari'n disgwyl i fwyafrif o aelodau cymwys yr heddlu ddewis cymryd buddion y cynllun etifeddol (Cynllun 1987 neu Gynllun 2006) am y cyfnod unioni. Cafodd lwfans ar gyfer rhwymedi McCloud ei gynnwys gyntaf yn natganiadau pensiwn 2018/19 fel cost gwasanaeth blaenorol am bedair blynedd o wasanaeth unioni rhwng 2015 a 2019. Priodolwyd y gost gwasanaeth blaenorol hwn yn gymesur i gynlluniau 1987 a 2006. Ar gyfer y blynyddoedd dilynol hyd at 2021/22, gwnaed lwfans yng nghostau gwasanaeth 2015 ar gyfer cronïad blynyddol gwasanaeth rhwymedi ychwanegol. Nawr bod y ffenestr rhwymedi wedi'i chau, mae'r Actiwari wedi symud yr holl rwymedigaethau cysylltiedig â McCloud ar gyfer aelodau cymwys am y cyfnod 2019 i 2022 i'r cynlluniau etifeddol cysylltiedig. Mae hyn yn golygu bod holl rwymedigaethau McCloud yn cael eu dal o fewn y cynllun etifeddol y disgwylir i fuddion gael ei dalu ohono. Mae hyn wedi arwain at gost gwasanaeth blaenorol o £48m yn cael ei ychwanegu at Gynllun 1987 a chost gwasanaeth blaenorol o £3m at Gynllun 2006. Gan nad yw'r rhwymedigaethau hyn bellach yn cael eu dal o fewn Cynllun 2015, ceir enillion gwasanaeth blaenorol o £52m.

Effaith ar atebolrwydd pensiwn

Byddai caniatáu i bob aelod cymwys gronni buddion o'u cynllun etifeddol yn ystod y cyfnod unioni yn arwain at gynnydd yn rhwymedigaethau Cynllun Pensiwn yr Heddlu. Ar gyfer y Prif Gwnstabl, mae hyn yn effeithio ar y mwyafrif helaeth o'r rhai a ymunodd cyn 2012. Yn wreiddiol, amcangyfrifodd actiwariadaid y cynllun fod y cynnydd mewn rhwymedigaethau cynllun yn 5.4% neu £85.5 miliwn o gyfanswm rhwymedigaethau cynllun pensiwn yr heddlu o £1.589 biliwn. Cydnabuwyd hyn yng nghyfrifon 2018/19 a 2019/20.

Mae'r ffigurau cyfrifyddu a baratowyd yn 2021 eisoes yn cynnwys lwfans ar gyfer McCloud sy'n cyd-fynd yn sylweddol â'r meini prawf cymhwysedd ac sy'n tybio bod aelodau gwarchoddedig yn cronni buddion yn eu cynlluniau etifeddol ar hyn o bryd.

Ar gyfer ymarfer 2023, mae lwfans wedi parhau i gael ei gynnwys ar gyfer McCloud sy'n cael ei asesu mewn modd tebyg i'r hyn a fabwysiadwyd yn flaenorol. Bydd y sefyllfa'n cael ei hadolygu yn 2024 yn dibynnu ar i ba raddau y mae rhwymedi wedi'i roi ar waith.

Bydd effaith cynnydd mewn rhwymedigaethau cynllun sy'n deillio o ddyfarniad McCloud/Sargeant ar gyfraddau cyfraniadau ar gyfer cyflogwyr a gweithwyr yn cael ei fesur yn y broses prasio pensiwn nesaf. Disgwylir adroddiad ar brisiad nesaf Pensiwn yr Heddlu yn 2023/24, a'r arwydd yw y bydd hyn yn effeithio ar gyfraddau cyfraniadau yn 2024/25 er y gall yr amserlen hon newid.

Mae effaith cynnydd mewn taliadau pensiwn blynyddol sy'n deillio o McCloud/Sargeant yn cael ei phennu drwy Reoliadau Cronfa Bensiwn yr Heddlu 2007. Mae'r rhain yn ei gwneud yn ofynnol i'r corff heddlu gynnal cronfa pensiwn y telir cyfraniadau swyddogion a chyflogwr iddi ac allan ohoni y gwneir taliadau pensiwn i swyddogion sydd wedi ymddeol. Os nad oes gan gronfa pensiwn yr heddlu ddigon o arian i dalu cost pensiynau yn ystod y flwyddyn, bydd yr Ysgrifennydd Gwladol yn talu'r swm sydd ei angen i setlo'r diffyg i'r Comisiynydd ar ffurf grant atodol llywodraeth ganolog.

18. Rhwymedigaethau Amodol

Ymchwiliad Plismona Cudd

Diben yr ymchwiliad hwn yw ymchwilio ac adrodd ar weithrediadau cudd yr heddlu a gynhaliwyd gan Heddluoedd Cymru a Lloegr yng Nghymru a Lloegr ers 1968. Mae'r ymchwiliad yn archwilio'r cyfraniad y mae plismona cudd wedi'i wneud i fynd i'r afael â throeddau, sut y cafodd ei oruchwyllo a'i reoleiddio a sut y caiff ei oruchwyllo a'i reoleiddio, a'i effaith ar yr unigolion dan sylw – yn swyddogion heddlu ac eraill a ddaeth i gysylltiad â nhw.

Mae rhwymedigaeth wedi'i sefydlu ac ynghyd ag 11 o Heddluoedd eraill, cyflogir cyfreithwyr allanol i gynrychioli swyddog(ion) sy'n gwasanaethu. Mae cytundeb i Heddlu Dyfed-Powys dalu cyfran o 5% o'r costau paratoi generig yr eir iddynt gan y cwmni cyfreithiol ac mae'r holl gostau hyd yma wedi'u hadlewyrchu yn y cyfrifon refeniw.

Ar hyn o bryd, nid yw'r ymchwiliad wedi symud ymlaen yn ddigon pell i amcangyfrif costau'r dyfodol yn ddibynadwy felly ni wnaed unrhyw ddarpariaeth yn Natganiadau Cyfrifyddu 2022/23. Ar hyn o bryd mae'r Ymchwiliad yn bwriadu cyhoeddi ei adroddiad terfynol yn 2026.

19. Natur a maint y risgiau sy'n deillio o offerynnau ariannol

Dyledion Eithriadol

Cyfrifir Darpariaeth Drwgddyledion ar Lefel Grŵp gan nad oes gan y Prif Gwnstabl ddarpariaethau. Felly er gwybodaeth yn unig y mae'r ffigurau canlynol.

Yn gyffredinol, ni chaniateir credyd ar gyfer dyledwyr, gan gynnwys balansau sy'n ddyledus gan adrannau'r Llywodraeth, Awdurdodau Lleol eraill, sefydliadau busnes ac unigolion. Gellir dadansoddi'r ddyled hwyr (ond nid dyledion amhariad) yn ôl oedran fel a ganlyn:

31 Mawrth 2022 £'000		31 Mawrth 2023 £'000
161	Llai na mis yn hwyr	315
5	Mis i ddau fis yn hwyr	118
0	Dau i dri mis yn hwyr	1
94	Mwy na thri mis yn hwyr	62
260	Cyfanswm dyled hwyr	496
88	Gwerth dyledion amhariad amheus	25
33.8%	Amhariad ar ddyledion amheus fel % o gyfanswm y ddyled hwyr	5.0%

Geirfa Termiau

Term	Diffiniad
2022/23	Mae hyn yn cyfeirio at y cyfnod a gwmpesir gan y cyfrifon hyn – 1 Ebrill 2022 i 31 Mawrth 2023.
2021/22	Mae hyn yn cyfeirio at y cyfnod a gwmpesir at ddibenion cymharol gan y cyfrifon hyn – 1 Ebrill 2021 i 31 Mawrth 2022.
Polisiâu cyfrifyddu	Set o reolau a chodau ymarfer yw'r rhain a ddefnyddir wrth baratoi'r cyfrifon.
Croniadau	Y driniaeth gyfrifo, lle mae incwm a gwariant yn cael eu cofnodi pan gaiff ei ennill neu pan yr eir iddo nid pan fydd yr arian yn cael ei dderbyn neu ei dalu.
CIPFA	Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth, un o'r cyrff cyfrifyddu proffesiynol yn y DU. Mae CIPFA yn arbenigo yn y gwasanaethau cyhoeddus ac mae'n gyfrifol am osod safonau cyfrifyddu ar gyfer y gwasanaethau hyn.
Comisiynu	Y cylch cyfan o asesu anghenion pobl mewn ardal leol, dylunio gwasanaethau, ac yna eu sicrhau.
Rhwymedigaethau amodol	<p>Mae'r rhain yn bodoli lle:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bod rhwymedigaeth bosibl yn deillio o ddigwyddiadau yn y gorffennol ac y bydd ei bodolaeth yn cael ei chadarnhau dim ond gan un neu fwy o ddigwyddiadau ansicr yn y dyfodol nad ydynt yn gyfan gwbl o fewn rheolaeth y sefydliad; neu • mae rhwymedigaeth bresennol yn deillio o ddigwyddiadau'r gorffennol ond nid yw'n cael ei chydabod oherwydd: • nid yw'n debygol y bydd angen trosglwyddo buddion economaidd i setlo'r rhwymedigaeth, neu • ni ellir mesur swm y rhwymedigaeth yn ddigon dibynadwy.
Corfforaeth undyn	Corfforaeth undyn yw endid cyfreithiol sy'n cynnwys un swydd gorfforedig ("undyn"), a feddiennir gan ddyn neu fenyw ("undyn") h.y. mae'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl ill dau yn gorfforaethau undyn o dan Ddeddf Diwygio'r Heddlu a Chyfrifoldeb Cymdeithasol.
Credydwyr	Unigolion neu sefydliadau y mae ar y Prif Gwnstabl arian iddynt ar ddiwedd y flwyddyn ariannol wedi'u rhannu'n fyrdymor (o fewn 12 mis) a hirdymor.
Asedau Cyfredol	Mae asedau cyfredol yn eitemau y gellir eu trosi'n hawdd yn arian parod. Yn ôl y confensiwn, mae'r eitemau'n cael eu harchebu trwy gyfeirio at ba mor hawdd yw trosi o'r fath yn arian parod.
Rhwymedigaethau cyfredol	Mae rhwymedigaethau cyfredol yn eitemau sy'n ddyledus ar unwaith neu yn y tymor byr.

Term	Diffiniad
Cost gwasanaeth cyfredol (Pensiynau)	Amcangyfrif o wir gost economaidd cyflogi pobl mewn blwyddyn ariannol. Mae'n mesur y rhwymedigaeth lawn yr amcangyfrifir ei bod wedi'i chynhyrchu yn ystod y flwyddyn.
Cwtogi	Newidiadau mewn rhwymedigaethau sy'n ymwneud yn eu tro â chamau gweithredu sy'n rhyddhau'r cyflogwr o'r prif gyfrifoldeb am rhwymedigaeth pensiwn (e.e. grŵp o weithwyr yn cael eu trosglwyddo i gynllun arall) neu ddigwyddiadau sy'n lleihau blynyddoedd disgwylidig gwasanaeth gweithwyr yn y dyfodol neu'n lleihau cronïad buddion diffiniedig dros eu gwasanaeth yn y dyfodol i rai gweithwyr (e.e. cau uned fusnes).
Dyledwyr	Unigolion neu sefydliadau y mae arnynt arian i'r Prif Gwnstabl ar ddiwedd y flwyddyn ariannol wedi'u rannu'n fyrdymor (o fewn 12 mis) a hirdymor.
Cynllun buddion diffiniedig	Cynllun pensiwn neu fuddiant ymdeol arall heblaw cynllun cyfraniadau diffiniedig. Fel arfer, mae rheolau'r cynllun yn diffinio'r buddion yn annibynnol ar y cyfraniadau sy'n daladwy, ac nid yw'r buddion yn uniongyrchol gysylltiedig â buddsoddiadau'r cynllun. Gall y cynlluniau fod wedi'u hariannu neu heb eu hariannu.
Gwerth teg	Gwerth teg ased yw'r pris y gellid ei gyfnewid amdano mewn trafodiad hyd braich llai, lle bo'n berthnasol, unrhyw grantiau derbynïadwy tuag at brynu'r ased.
Offeryn ariannol	Unrhyw gontract sy'n arwain at ased ariannol un endid a rhwymedigaeth ariannol neu offeryn ecwiti endid arall. Mae offeryn ariannol deilliadol yn gontract ariannol sy'n deillio ei werth o newidiadau mewn asedau neu fynegeion sylfaenol.
IFRS	Safon Adrodd Ariannol Rhyngwladol.
IFRIC	Pwyllgor Dehongli Adroddiadau Ariannol Rhyngwladol.
Cyfrifon grŵp	Datganiadau ariannol y grŵp h.y., y ddwy gorfforaeth undyn, a gyflwynir fel un endid economaidd.
Rhestrau eiddo	Swm y stociau nas defnyddir neu nas defnyddiwyd a ddelir gan ddisgwyl eu defnyddio yn y dyfodol ar ddyddiad y Fantolen.
Prydlesau	Dyma lle telir rhent am ddefnyddio ased am gyfnod penodol o amser. Mae dau fath o brydles yn bodoli: prydlesi cyllid a phrydlesi gweithredu.
Materoliaeth	Eitem a fyddai'n cael ei hystyried yn berthnasol i'r datganiadau ariannol pe bai ei hepgor neu beidio â'i datgelu yn golygu na fyddai'r datganiadau ariannol yn rhoi darlun cywir a theg mwyach.
Cost llog net (Pensiynau)	Ar gyfer cynllun buddion diffiniedig, mae hyn yn digwydd yn ystod y cyfnod pan fydd y rhwymedigaeth buddion diffiniedig net (ased) yn codi o dreigl amser.

Term	Diffiniad
Prydlesau gweithredu	Mae prydles gweithredu yn golygu bod y lesddeiliad yn talu rhent am logi ased am gyfnod o amser sy'n sylweddol llai na'i oes economaidd ddefnyddiol. Mae'r lesydd yn cadw'r rhan fwyaf o risgiau a gwobrau perchnogaeth.
Cost gwasanaeth blaenorol	Ar gyfer cynllun buddion diffiniedig, mae'r rhain yn codi o benderfyniadau a wnaed yn y flwyddyn gyfredol ond y mae eu heffaith ariannol yn deillio o flynyddoedd o wasanaeth a enillwyd mewn blynyddoedd cynharach.
CHTh	Y talfyriad ar gyfer Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu. Mae'r CHTh yn gorfforaeth undyn ar wahân a sefydlwyd ar 22 Tachwedd 2012 o dan Ddeddf yr Heddlu a Chyfrifoldeb Cymdeithasol 2011. Cyfeirir ato hefyd fel Swyddfa Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu (SCHTh).
Deddf Diwygio'r Heddlu a Chyfrifoldeb Cymdeithasol (PRSRA)	Deddf Senedd y Deyrnas Unedig a drosglwyddodd reolaeth Heddluoedd o awdurdodau heddlu i Gomisiynwyr yr Heddlu a Throseddu etholedig.
Mynegai Prisiau Manwerthu (RPI)	Mesur swyddogol o lefel gyffredinol chwyddiant fel yr adlewyrchir ym mhris manwerthu basged o nwyddau a gwasanaethau, gan gynnwys costau morgais, y dreth gyngor a chostau cartref eraill.
Cyllideb referniw	Amcangyfrif o ofynion incwm a gwariant blynyddol, sy'n nodi goblygiadau ariannol polisïau a sail y praesept blynyddol i'w godi ar gronfeydd casglu.
Gweithiwr uwch	Gweithiwr y mae ei gyflog yn fwy na £150,000 y flwyddyn, neu weithiwr y mae ei gyflog o leiaf £60,000 y flwyddyn (a gyfrifir pro rata ar gyfer gweithiwr rhan-amser) ac sy'n bennaeth dynodedig gwasanaeth cyflogedig ac yn brif swyddog statudol. Yn nodweddiadol, Prif Weithredwr a Phrif Swyddogion statudol y Comisiynydd.
Cod Ymarfer CIPFA	Mae Cod Ymarfer CIPFA (Y Cod) yn ymgorffori canllawiau yn unol ag IFRS, IPSAS a Safonau Egwyddorion Cyfrifo a Dderbynnir yn Gyffredinol y DU. Mae'n nodi'r arferion cyfrifyddu priodol i'w mabwysiadu ar gyfer y Datganiad Cyfrifon i sicrhau eu bod yn cyflwyno sefyllfa ariannol y Cyngor 'yn deg'. Mae gan y Cod statws statudol drwy ddarpariaeth Deddf Llywodraeth Leol 2003.